

BUDAPEST I.

Keményeli Újság

Noviszád, 1940 szeptember 21.

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 245. szám

Csáky és Teleki beszámolója

A szovjet akció megindulása után Magyarország nem késlekedhetett az erdélyi kérdés megoldásával — 750.000 magyar maradt Romániában — Magyarország felkészült, hogy más úton is kivívja igazságát — mondta Teleki miniszterelnök tegnapi beszédében

Budapestről jelentik: Csáky István gróf külügyminiszter kedden délután öt órakor a parlament külügyi bizottságának ülésén külpolitikai beszámolót mondott, amit tegnap délelőtt a felsőház külügyi bizottsága előtt megismételt.

Csáky külügyminiszter beszéde elején emlékeztetett arra az expozéjára, amit a müncheni találkozó után tartott és amelynek során kijelentette, hogy a magyar sors fordulóponthoz érkezett. Hangoztatta akkor, hogy a magyar kormány tudatában van annak, hogy súlyos és nagy küzdelem előtt áll, amelyet azonban a tengelyhatalmak oldalán és azok felfogásának megfelelően fog végig küzdeni.

A magyar külügyminiszter ezután az augusztus 30-i bécsi döntőbíróági ítélettel és annak előzményeivel foglalkozott. Rámutatott arra, hogy ezzel tényleg új korszak nyílt meg a magyar nemzet életében és ezért ezt méltán lehet fordulópontnak nevezni. A Romániától visszaszerzett 45.000 négyzetkilométernyi területen kétféle millióháromszázezer ember él és e terület visszacsatolásával Magyarország az erős középhatalmak sorába került. Így most olyan alapponddal rendelkezik az ország, hogy nagy lendülettel indulhat meg a belső építés munkája, de ugyanakkor eleget tehet Magyarország nem könnyű középeurópai feladatainak is.

Az akciót a szovjetkormány nyitotta meg, amelybe feltétlenül bele kellett kapcsolódnunk, mert ellenkező esetben erdélyi testvéreink elvesztették volna hitüket. A kormány katonailag felkészült ugyan, de feltette, hogy egyetlen emberéletet sem áldoz fel, ha a kérdést békés úton is megoldhatjuk. Nagyon felfő volt azonban, hogy a Bessarabiából visszaözönlő román hadsereg a kisebbségeken bosszulja meg magát. Eppen ezért gyors cselekvésre volt szükség. Az erdélyi magyarok a magyar fegyverek árnyékában nyugodtan várták az események bekövetkeztét. A magyar-román határon levő magyar csapatok fékezőleg hatottak

a románokra, akiknek elkeseredése mindinkább fokozódott.

A magyar kormány közölte július végén a tengelyhatalmakkal, hogy nem várhat tovább a román kérdés rendezésével. Rómából és Berlinből ezzel kapcsolatban az a válasz érkezett, hogy feltétlenül tartózkodni kell minden fegyveres beavatkozástól, mert ez az összes balkáni államokra nézve beláthatatlan következményekkel járhatna. Ugyanakkor azonban elismerték a tengelyhatalmak Magyarországra jogos követeléseit a románok által elszakított erdélyi területekre.

A mindenünnen jövő háborus hírek gyors cselekvésre készítették a tengelyhatalmokat. Szükségesnek tartották a magyar-román és bolgár-román viszály békés megoldását. Először a közvetlen érintkezést ajánlották és így került sor a turnuszeverini tanácskozásra. Ez azonban nem járt eredménnyel, bár igen fontos volt, mert a jegyzőkönyvek révén a tengelyhatalmak olyan adatok birtokába jutottak, amelyeket a románok eddig eltitkoltak előttük.

A magyar kormány augusztus hó 29-re meghívást kapott a tengelytől, hogy küldje el külügyminiszterét Bécsbe. Ugyanílyen meghívást kapott a román kormány is. A magyar kormány részéről Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István külügyminiszter utaztak el Bécsbe és augusztus 29-én délelőtt Ribbentropmal és Cianoval tárgyaltak. A magyar miniszterek részletesen ismertették a tengelyhatalmak külügyminiszterei előtt a magyar követeléseket. Ribbentrop és Ciano kijelentették, hogy teljes egészében ismerik a helyzetet és ezért a legmegfelelőbbnek azt tartják, ha döntőbíróság hozná meg a végleges döntést a magyar-román viszályban. A maguk részéről azonban csak akkor vállalják a döntőbíráskodást, ha a magyar kormány a maga részéről határozott ígéretet tesz, hogy a bíróság ítéletét tiszteletben tartja és végrehajtja.

A magyar miniszterek kijelentették, hogy bár nem kívánják a döntőbíróági ítéletre semmilyen befolyást gyakorolni, mégis rámutatnak arra, hogy a Székelyföld visszaszerzése Magyarország szempontjából életkérdés. Közölték még, hogy délután 3 órakor adnak végleges választ, hogy elfogadják-e a tengelyhatalmak döntőbíráskodását. A két minisz-

ter azonban érintkezésbe lépett a kormány Budapesten levő tagjaival és ennek alapján délután 3 órakor közölték Cianoval és Ribbentropmal, hogy Magyarország aláveti magát a tengely döntésének és ítéletét tiszteletben tartja.

Háromnegyed millió magyar maradt Romániában

Csáky István gróf részletesen ismertette a döntőbíróági ítéletét. Ezután rámutatott arra, hogy a helvederei ítélet nagy jelentőségét a történelem lesz hivatva méltányolni. A visszatérő magyarok örömmujongása mellett szomorúan esendül fel a Romániában visszamaradt körülbelül 750.000 magyar vágyakozása az anyaország felé. Megnyugtatóskorra hangsúlyozni kell, hogy Románia a megváltozott viszonyok hatása alatt egészen más bánásmódban fogja őket részesíteni, mint tette eddig.

Beszéde további során a belvederei döntésnek a tengelyhatalmak szempontjából való fontosságát méltatta a külügyminiszter. Rámutatott arra, hogy az anarhikus elveket valló párisi környéki békeszerződések örökké lappangó harc magvát hintették el és olyan természetellenes helyzetet teremtettek, amely a teljes összeomláshoz vezetett volna. Ezzel szemben az új és erőteljes Németország Olaszországgal együtt az igazi békét akarja megalapozni és igyekszik azt szilárd alapokra helyezni. A Népszövetség fennállásának husz éve alatt csak a »divide et impera« elve alapján tudta a versaillesi hatalmak uralmát fenntartani. Ezzel szemben az igazi államférfiak, akik ma Európa újjáépítését tűzték ki céljukul, még a küzdelem hevében is igyekeznek békét teremteni, még pedig egészséges alapon. Talán nincs messze az idő — állapította meg a magyar külügyminisz-

ter —, amikor az egész kontinens vallani fogja, hogy Hitler és Mussolini olyan államférfiak, akiknek mindenki hálás lehet. A tengely alkotó és minden jogos érdeket elősegítő munkáját Európa szolgálatába állította. Azzal a ténnyel, hogy Románia határait garantálták, a tengelyhatalmak is áldozatokat hoztak a béke ügyének.

Magyarország szempontjából működésük néhány éve alatt több nemzedék munkáját könnyítették meg. Az örök Magyarország ezt soha sem felejtje el nekik.

Magyarország új korszakot akar megteremteni román szomszédjával való életében is. Ha a románok felocsudnak, beláthatják, hogy erős szomszédok között mindkettőre hasznos és eredményes együttműködés alakulhat ki.

»Ribbentrop és Ciano előtt kijelentettem — folytatta a magyar külügyminiszter —, hogy nem Magyarországon mulik, ha a magyar-román együttműködés nem éri el azt a fokot, amit el kellene érnie. A Magyarországon élő románok és a Romániában maradt magyarok képeznek a kapesot, amely a két országot hivatva van összekötni.«

Magyarország a maga részéről őszintén kívánja, hogy Románia mindig szem előtt tartsa Manojlescu külügyminiszterének azt a kijelentését, hogy a jövőben Románia csak egy politikát ismer és ez a tengely politikája.

Magyarország leszere

Magyarország minél előbb megkezdje a termelő munkát és ezért megindult a hadsereg fokozatos leszereése. Ma minden munkáskézre nagy szükség van és ezért sietni kell ezeket a kezeket szabaddá tenni. Mély köszönetét fejezte ki az ország nevében a nemzet hadbavonult fiainak, akik egy emberként mentek a határra és fegyverrel a kezükben alkották szilárd falat, mert enélkül talán nem tudtuk volna a hátrált Kolozsváron túl a Déli Kárpátokig kitolni.

BEFEJEZÉS ELŐTT A ROMÁN-BOLGÁR TÁRGYALÁSOK

Bukarestből jelentik, hogy a román-bolgár tárgyalások végső szakaszához érkeztek a tárgyaló

felek. Tegnap megkezdtek a szerződés megismerését, amely a területátadás, valamint a népességcseréből eredő kérdésekre vonatkoznak.

Fegyveres felkelési kísérlet Bukarestben, Brassóban és Konstanzában

Lövöldözés a bukaresti királyi palota előtt - Felkelők a bukaresti rádióban
Teleki a magyar parlament ülésén fejezte ki háláját a tengelyhatalmaknak

Budapestről jelentik: A magyar parlament tegnap délelőtt ünnepi ülést tartott, amelyen Teleki Pál gróf miniszterelnök mondott beszédet. A miniszterelnök beszéde elején kijelentette, hogy azért akarta e helyről bejelenteni Erdély északi részének visszacsatolását, mert itt kellett betérjesztenie a szégyenletes trianoni békediktátumot is. Utalt arra, hogy Magyarország elnyomatása legsötétebb éveiben sem nyugodott bele sohasem megcsönkíttatásába. Husz éven át küzdött és várt, hogy igazsága diadalra jusson. A magyar revízió szükségessége először Olaszországban talált belátásra és amikor Németország a páriskörnyéki békék megdöntésére irányuló mozgalom élére állott, nagy mértékben megerősödött.

Magyarország tudta, hogy elérkezik az az idő, amikor ez bekövetkezik. A nemzet ezért hihetetlen áldozatkészséggel felépítette a magyar hadsereget, mert tudta, hogy erős hadsereggel tudja a maga igazát a legjobban alátámasztani. A magyar revízió gondolata

összefüggött a tengellyel és ezért ennek erősödése a magyar igazság megvalósulásának közeledtét is jelentette.

Beszéde további során rátért a magyar miniszterelnök a belvederei döntőbíráskodást megelőző tárgyalásokra. Hangzott, hogy Magyarország meg akart egyezni Romániával, de nem talált megértésre a másik félnél. Magyarország területet akart vissza, ehelyett megvalósíthatatlan és kivihetetlen népcserét ajánlottak fel. Utalt a miniszterelnök arra, hogy Magyarország felkészült arra is, ha más uton nem tudta volna jogait kivívni, hogy a szükséges eszközökhez nyúljon, amelyek e jogok teljesítésének birtokába juttatták volna. Bár nem akarta a vele baráti viszonyban levő hatalmak küzdelmét a maga részéről történő beavatkozással zavarni.

Magyarország rendkívül hálás a belvederei döntésért, mert enélkül olyan állapot következett volna be, ami egész Európára nagy veszélyt jelenthetett.

A visszakerült 45.000 négyzetkilométernyi területtel a Romániában élő magyarok nagyrésze visszakerült Magyarországhoz. Most már Uzsoktól Zagonig a Kárpátok alkotják a magyar határt. Az új határokkal együtt nemzetiségek is kerültek vissza Magyarországhoz és ezekkel a nemzetiségekkel a legkorrektebben kell bánni.

Hangoztatta a miniszterelnök, hogy a visszacsatolt területeken a közigazgatást elsősorban ottaniakra fogják bízni, akik ismerik a viszonyokat és helyzetet. A visszatérőknek el kell felejtetni minden fájdalmat és keserűséget, ami az elmúlt husz év alatt érte őket és senki részéről sem szabad megnyilvánulnia annak, hogy azt nem felejtette el. Kijelentette a miniszterelnök azt is, hogy a nemzetiségek sem lesznek kizárva a visszacsatolt területek közigazgatásából.

Beszéde végén háláját tolmácsolta a tengelyhatalmaknak, majd bejelentette, hogy az Erdély visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot egy hónapon belül a ház elé fogja terjeszteni.

A képviselők nagy tetszéssel fogadták a miniszterelnök beszédét, utána pedig a magyar himnusz ténnekelték el.

A MAGYAR PARLAMENT ELNÖKE ÜDVÖZLI A VISSZATÉRŐKET

Budapestről jelentik: A magyar parlament tegnapi ünnepi ülésén a kormány és képviselőház minden tagja megjelent. A karzatok csufolásig megteltek érdeklődőkkel, hogy tanui lehessenek a történelmi eseménynek.

Az ülést Tasnádi Nagy András elnök nyitotta meg, aki üdvözölte

a visszatérő magyarokat és nemzetiségi testvéreket.

Utána mondta el beszédét a miniszterelnök. Teleki Pál gróf nem megszokott helyéről beszélt, hanem a középső bejáratnál levő bársonyszék elől, arról a helyről, amint azt beszédében kijelentette — ahonnan 1920 november 26-án a szégyenletes trianoni békediktátum becikklyezését kellett betérjesztenie.

NINCSENEK NÉMET CSAPATOK MAGYARORSZÁGON

Budapestről jelentik: Illetékes ténnyezők a leghatározottabban megcáfolták egyes amerikai lapoknak azt a hírt, hogy német csapatok vannak Magyarország területén. Ezeket a híreket kizárólag a képzelet koholmányainak minősítették.

Fegyveres felkelési kísérlet

Bukarestből jelentik: A Stefani: A keddi nap folyamán Bukarestben és Románia egyes részein négy órán keresztül nem tudtak távbeszélő-szkekötötést kapni a külföldről.

Erről a következő hivatalos jelentést adták ki:

Szeptember 3-án virradó éjszaka több kísérlet történt arravatko-

zólag, hogy megzavarják a békét. Bukarest közelében katonai egyenruhába öltözött fiatalemberekből álló csoport behatolt a rádiótelefontársaság helyiségeibe és megsemmisített több távbeszélőkészüléket. A fiatal emberek azzal az ürüggyel mentek be az épületbe, hogy az őrséget jöttek felváltani. Ugyanabban az időben fiatalemberekből álló csoport hasonló műveletet végzett a bukaresti telefonközpontban.

A kilengés valamennyi résztvevőjét letartóztatták.

Hasonló eredménytelenül végződő kísérletek történtek Brassóban és Konstanzában. Valamennyi tettest őrizetbe vették.

Egy későbbi hivatalos közlés beszámol arról, hogy június 3-án éjszaka a bukaresti királyi palota előtt lövöldözés volt és felfegyverzett fiatal emberek be akartak hatolni a bukaresti rádió stúdiójába.

ÁLLÁSFOGLALÁS A SZOVJETTEL SZEMBEN

Zürichből jelentik: A Neue Zürcher Zeitung nagy cikkben foglalkozik az erdélyi kérdés megoldásával. Cikkét a következő mondattal fejezi be:

A Romániának adott szavatossági nyilatkozat, valamint Ribbentropnak az a nyilatkozata, hogy Erdély felosztásával a Dunamedence rendezését befejezték, állásfoglalást jelent a szovjettel szemben.

ROMÁN INTÉZKEDÉSEK

Rómából jelentik, hogy az olasz lapok részletesen beszámolnak a magyar-román vegyesbizottság munkálatairól. Kiemelik a magyar bizottság lelkes nagyváradi fogadtatását. A Corriere della Sera szerint a kiürítés munkája teljes erővel folyik, a románok elszállítják mindazt, amit a bécsi döntés értelmében a határon túlra lehet szállítani. A svájci lapok tegnap is hosszú cikkekben ismertették az erdélyi helyzetet, valamennyi lap közli a nagyváradi örömtüntetésekkel. A lapok szerint a magyar kormány nagyszabású előkészületeket tesz a közigazgatás átvételére.

Bukarestből jelentik: A román belügyminisztérium szeptember hó 12-ig meghosszabbította annak a rendeletnek hatályát, amely megtiltja a sportünnepségek, látványos előadások, táncmulatságok rendezését. Az eredeti rendelet határideje tegnap járt volna le. A közoktatásügyi minisztérium a tanító- és tanítónőképzőintézetek első évfolyamát az idén nem nyitja meg. Ezekbe az intézetekbe beiratkozni nem lehet.

Ugyancsak Bukarestből jelentik, hogy a vonatok előre ki nem számítható késéssel érkeznek Erdély felől. A Kolozsvárról kedd este elindult gyorsvonat, amelynek tegnap reggel 6 órakor kellett volna Bukarestbe érkeznie, a koradélután 11 óráig még nem érkezett meg és nem is tudni, hogy megérkezését mikorra várhatják.

Aradról jelentik, hogy a hatóságok rendelete alapján este tíz óra után senki sem tartózkodhatik az uccákon. A rendes napi uccai forgalom reggel fél 5 órakor kezdődik, a vendéglők csak este kilenc óráig tarthatnak nyitva.

Budapesti jelentés szerint a román uralom alatt maradt területek magyar lakossága körében bizonyos idegesség és izgalom uralkodik. Ez az idegesség és izgalom több esetben felesleges mozgalomra adott okot. Egyesek ugyanis megdöbbenéssel nézik a románok által adnak hírt és el akarják hagyni lakhelyüket, hogy az átvételre kerülő magyar területekre költözzenek. Erre az erőltetett és szinte menekülésszerű átköltözésre semmi ok sincs. A két ország közötti viszonyt ugyanis a tengelyhatalmak európai új rendezése elvének megfelelően teljesen új alapokon szabályozzák és minden remény megvan arra, hogy a függő kérdések rendezése, a kölcsönös tisztelet és megbecsülés szellemében történik meg. Anyagi romlásba rohan tehát az, aki vagyonát elköttyavetve elköltözik lakóhelyéről, holott az elköltözésre másfél esztendő áll rendelkezésre.

MILYEN EGYHÁZMEGYÉK TÉRNEK VISSZA MAGYARORSZÁGHOZ

A bécsi döntés értelmében egyházi téren a következő változások állanak elő:

Visszatér Magyarországhoz egy latinszertartású egyházmegye, a szatmár-nagyváradi egyházmegye, Szatmár székhellyel. Visszakerül egy csonka latinszertartású egyházmegye, a gyulafehérvári egyházmegye, amelynek püspöki székhelye Gyulafehérváron van, tehát a püspöki székhely román terület maradt. Visszakerül három görög-román szertartású, végül egy óromán szertartású apostoli kormányzóság.

Márton Áron gyulafehérvári katolikus megyéspüspök a bécsi döntés után a következő intézkedéseket tette: A megyéspüspök székhelye káptalanjával együtt Gyulafehérvár maradt és az egész egyházmegye irányítását továbbra is kezében tartja. Az ügyek közvetlen intézésére Kolozsváron külön püspöki hatóságot állítanak fel, amely a megyéspüspök által adott széleskörű felhatalmazás alapján, a megyéspüspök nevében intézkedik. Az egyházmegye papjai kötelesek azon a helyen maradni, ahová őket a püspök rendelte. A kiket áthelyeztek, állomáshelyüket a legközelebbi időn belül foglalják el.

Régi hadihajók ellenében, amerikai birtokai egy részét adja át Nagybritannia az Egyesült Államoknak

A megegyezés a brit flotta gyengeségét bizonyítja - írják az olasz lapok -- A szeptemberi kód kedvező lesz a német partraszállás szempontjából -- A hivatalos jelentések légi harcokról számolnak be

Londonból jelentik: Az angol kormány kedden késő este »Fehérkönyvet« adott ki, amelyben a Nagybritannia és Egyesült Államok kormánya közötti egyezmény szövegét tette közzé.

Lord Lothian, Nagybritannia washingtoni nagykövete a következő jegyzéket intézte Cordell Hull amerikai külügyminiszterhez: Tisztelettel értesítem, hogy Ófelsége Nagybritannia királyának kormánya, tekintettel arra a baráti viszonyra és rokonszenvre, amelyvel az Egyesült Államok biztonsa- ga iránt viseltetik és tekintettel ama óhajára, hogy az Egyesült Államokkal, valamint a többi amerikai állammal is minél hatásosabb módon akar együttműködni, a nyugati félteke megvédése érdekében, a brit kormány elhatározta, hogy az Egyesült Államoknak ingyenesen és minden fenntartás nélkül az Avalon-félszigeten Newland déli partján és a Bermuda-szigetek keleti partján tengerészeti és repülő-támaszpontok létesítésére megfelelő területeket ad bérbe.

Ezenkívül kiegészítő tengerészeti és légi támaszpontok létesítése céljaira a Karibi-tengerben és Brit-Guayanában is átadja a megfelelő területeket. E támaszpontok hathatós igénybevétele céljából a Bahama-szigetek keleti partján, Jamaika-sziget déli partján, Saint Lesey nyugati partján, Trinidad nyugati partján, Antiger szigetén és Brit Guyanában, Georgetowntól 80 kilométernyi mélységben területet ad át, aminek ellenében az Egyesült Államok kormánya hadianyagot juttat Britannia kormányának.

Amerikában különbözőképpen fogadják az angol-amerikai megegyezés híreit

Washingtonból jelentik: Ney szenátor, az izolacionisták egyik vezetője, az angol-amerikai egyezményrel kapcsolatosan elhangzott olyanirányú nyilatkozatokra, amelyek szerint ehhez nem kell a kongresszus jóváhagyása, a következőket mondta:

»Ez mutatja azt, hogy intézőköreink máris diktatorikus intézkedéseket foganatosítanak, semmi bevéve a törvényeket és szerződéseket és rendkívüli körülményekre hivatkoznak.«

Berkley szenátor, demokrata vezető viszont azt mondta, hogy nincsen szükség a kongresszus jóváhagyására. Szerinte Amerika egész közvéleménye jóváhagyja az egyezményt.

ROOSEVELT KÖZTÁRSASÁGI ELLENJELÖLTJÉNEK NYILATKOZATA

Willkie köztársasági párti elnökjelölt az angol-amerikai egyezmény-

Ezeket a támaszpontokat s könynyitéseket 99 évre adja bérbe Nagybritannia az Egyesült Államoknak minden kompenzáció nélkül, kivéve azokat, amelyeket magánbirtokosoknak kell adnia a washingtoni kormánynak, tekintettel azokra a veszteségekre, amelyeket azok a támaszpontok kiépítése révén érhetnek.

Az Egyesült Államok jurisdikcióját ezekre a területekre közös egyezményben fogják megállapítani. Ugyancsak közös egyezményben rendezik az ezzel kapcsolatos összes más kérdéseket is. Ennek érdekében rövidesen összeül a két kormány szakértőiből álló bizottság. Ha ezek a szakértők nem tudnának megegyezni, akkor az Egyesült Államok külügyminisztere és Nagybritannia külügyminisztere döntenek ezekben a kérdésekben.

Cordell Hull amerikai külügyminiszter az angol jegyzékre a következő választ adta:

Az Egyesült Államok kormánya teljes elismeréssel viseltetik Ófelsége a brit király kormányának irányában nagylelkű nyilatkozatáért, amelynek célja az Egyesült Államok biztonságának növelése és a többi amerikai állammal való hathatós együttműködés, a nyugati félteke megvédése érdekében. Ezért meglegedéssel veszi a tett ajánlatot.

Tekintetbe véve a fenti nyilatkozatot, az Egyesült Államok kormánya a brit királyi kormánynak azonnal rendelkezésre bocsátja az Egyesült Államok haditengerészetének ötven rombolóját, amelyek az »1200 tonnás tipushoz« tartoznak.

nyel kapcsolatosan a következő nyilatkozatot tette:

»Az egész ország fenntartás nélkül helyesli az angol-amerikai egyezményt, amely a rombolókra és tengerészeti támaszpontokra vonatkozik. Rooseveltnek azonban az egyezményt előzőleg a kongresszus elé kellett volna terjeszteni.«

Nyilatkozata végén Willkie a következőket mondta:

»Az idők igen sulyosak és nagyon óvatosnak kell lenni a most megindult küzdelemben.«

ANGLIA RÜVIDESEN ÁTVESZI A ROMBOLÓKAT

A Reuter-iroda ottavai jelentése szerint minden előkészület meg tettek arra vonatkozóan, hogy az amerikai rombolók befuthassanak a kanadai kikötőkbe. Hivatalos helyen kijelentették, hogy a rombolók minden mozdulatát a legnagyobb titokban tartják, mert egészen termé-

szetes, hogy az ellenség mindent megtesz majd annak érdekében, hogy megakadályozza a rombolóknak az angol flottához való csatlakozását.

Cordell Hull amerikai külügyminiszter a sajtó munkatársainak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy az amerikai rombolókat a napokban átadják Nagybritanniának. A tengerészeti miniszter pedig azt mondta, hogy a rombolók első csoportja jövő pénteken indul el Anglia felé.

Amerika havonta 700 repülőgépet szállít Angliának

A Newyork Sun washingtoni tudósítójának jelentése szerint az amerikai honvédelmi bizottság és az amerikai hadianyagbavásárló bizottság között létrejött megegyezés értelmében az amerikai repülőgépgyárosok a következő husz hónapon keresztül havonként 700 repülőgépet szállíthatnak Nagybritanniának. A tudósító szerint ez azt jelenti, hogy Nagybritannia a jövő év áprilisáig az Egyesült Államokban 14.000 különböző rendszerű repülőgépet vásárolhat.

A NÉMET SAJTÓ AZ ANGOL FLOTTA GYENGESÉGÉRŐL

A Berliner Börsenzeitung cikket közöl egyes angol hírügynökségeknek a brit flotta erejéről szóló közleményeivel kapcsolatosan. A lap szerint a brit ügynökségek azt a hírt közölték, hogy a német repülőgépek csak ritkán támadják meg az angol flotta egységeit és ezek a támadások sem hatásosak. A Berliner Börsenzeitung azt írja még, hogy a német repülőgépek azért nem támadhatják meg az angol hadihajókat, mert nem

NAGYBRITANNIA GYENGESÉGE

Rómából jelentik: Az olasz sajtó behatóan foglalkozik az angol-amerikai egyezményrel. A lapok egyhangú véleménye szerint a megegyezés az angol flotta gyengeségét mutatja, mert az angol admirális, csak hogy megerősítse flottáját, kénytelen volt ötven régi rombolót átvenni és ennek ellenében a brit birodalom legfontosabb pontjait átadja az Egyesült Államoknak. Ez az utóbbi különben a brit birodalom szervezetlenségének bizonyítéka.

találkoznak velük sehol sem.

»Lehetséges, hogy az angol flotta nagyrésze a Földközi-tengeren van — folytatja a lap —, itt azonban az olasz repülők sikeres támadásai veszélyeztetik az angol hadihajókat. Mindent összefoglalva Nagybritanniának semmi oka nincsen, hogy dicselkedjen flottájával, legkevésbé pedig akkor, amikor a repülőgépek sokkal felette állanak a hadihajóknak. Bármekkora is lenne a brit flotta, nem játszhat döntő szerepet abban az időben, amikor a flották eljárták döntő jelentőségüket.«

Az angol-német háboruban a kezdeményezés a németeké

Tokióból jelentik: A »Jomiuri« című japán lap azt írja, hogy a német-angol háboruban a kezdeményezés továbbra is a németek kezében van. A lap szerint lehetséges, hogy a szeptemberi kód alkalmas lesz a németek partraszállítása szempontjából, ami az angol birodalom teljes bukását jelenti. A lap szerint ennek az eseménynek bizonyára nagy jelentősége lesz a távoli keleten is és ezért Japánnak a legnagyobb figyelemmel kell kísérnie a jelenlegi háboru fejleményeit.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS

Hendras sorhajóhadnagy tenger-alattjárója újabb hat felfegyverzett kereskedelmi hajót süllyesztett el 51.507 tonnatartalommal. A hajók között van a Dunwetten Castley segédcsirkáló is, amelynek elsüllyesztését már jelentettük.

Szeptember 3-án repülőgépeink újból eredményesen bombázták a délkeletangliai repülőtereket, hajógyárakat, kikötőket és berendezéseket és különböző helyen nagy tüzeket állapítottak meg. Anglia felett több légi ütközet is volt, amelyekben vadászgépeink eredményes munkát végeztek. Harci repülőkötelé-

keink Liverpool, Brisztol, Portland és más angol kikötőket bombáztak és mindenhol nagy tüzeket figyeltek meg.

Az elmúlt éjjel angol repülőgépek német terület fölé hatoltak és a birodalmi főváros ellen akartak támadást vezetni. Ebben azonban megzavarták őket, úgyhogy csak néhány gép jutott el Berlin fölé, de bombákat ezek sem dobtak le.

Kedden összesen 62 ellenséges repülőgépet lőttünk le, ezek közül 42 nappali légi ütközetben, egyet éjjel, 15 gépet a földön pusztítottunk el, míg a többi léghárító tüzérétegünk szedte le.

Tíz saját gépünk eltűnt.

AZ OLASZ JELENTÉS

Az olasz hivatalos jelentés szerint a rendes felderítő tevékenység folyik. Az olasz csapatok különben az egész arcvonalon mindenhol előnyömlnek.

LONDON BEISMERI A KENYAI VISSZAVONULÁST

A Reuter-ügynökség jelentése szerint az angol csapatok a küszöbön álló esős időjárásra való tekintettel Moyale kiürítése után Bunából is visszavonultak.

Lakatos Veronka csodálatos karrierjének angol sortűz vetett véget

A fejmegyei cigánylányt kémkedés miatt
kivégezték Londonban

(Csász, szeptember) — A sápadt akáccokkal teletűzdelt róna közepén tarka folt jelzi, hogy elértük a császi cigánytanyát. Az előálló piros cserépszindelyes házikóból szürke füst kapaszodik fáradtan a felhős ég felé. Az akácok tövében két pirosszoknyás cigányasszony hadonászik. Hangos szóval igyekeznek meggyőzni egymást. A víta hevében lekuporodnak a dus gyepre. Piros szoknyájuk kilángol a zöld fűből, mint valami óriási hervadó pipacs...

Közelükbe érve halkabba fogják a mondanivalójukat. Ijedten bámulnak felém egy ideig, azután beszaladnak a cseréptetős házikóba. Néhány perc múlva öreg, deresedő-cigányemberrel jönnek elém. Az öreg kezében ezüstfejtű botot szorongat, ami már messziről elárulja, hogy a

császi cigánynegyednek ő koronázatlan királya a híres Lakatos-család egyik szeniorja; Lakatos Mihály; a vajda.

Miután bemutatkozik tisztességtudóan, a jövetelem célja felől érdeklődik, csaknem szótagolva mondom neki:

— Lakatos Veronka ügyében jöttünk...

Az öreg kezében láthatóan megremeg a bot. Ezüstös fejét hirtelen felémeli, azután elnéz a fejem felett a messze kékülő hegyek felé. Az ajkát fájdalmasan szorítja össze. Ugy érzem, nagyon megütötte a szívét ez a szó: Lakatos Veronka...

Elhárító mozdulattal elküldi a közelben bámészkodó cigányokat és bevezet a telepre. Egyenesen a pirosszindelyes házikó felé megyünk. Utközben a fülembe sugja remegő hangon:

— Eppen jókor tetszett jönni. Tegnap jött meg külföldről a Veronka volt vőlegénye, Rafael Szabó Péter. Eppen itt van nálam. Ő hozta haza a pontos hírt, amit mi már régóta szorongva vártunk. Most már bizonyos, hogy

a szegény lányt sortűzzel agyonlőtték...

Tovább nem tudja folytatni az öreg. Megesuklik a hangja s az ezüstbot gömbölyű végére fájdalmas lassúsággal rápereg egy forró könnyesepp...

EGY KARRIER ELINDUL

A fehérremszelt házikó oszlopos, muskátlivirágos tornáca a falusi házak békés folyosóira emlékeztet. A késő nap fénye éppen besüt a kőcsek tornáca, ahol az asztalra könyökölve busul egy szép szál fekete cigánylegény: Lakatos Veronka volt vőlegénye.

Mikor a menyasszonya felől érdeklődöm, végigsuhan egy árny a barna arcán. Szomorú szemével rámtekint és színtelen hangon beszélni kezd:

— Veronka itt született Fejérmegyében 1918-ban. Együtt gyerekeskedtünk és együtt jártunk iskolába is. Mindketten nagyon szerettünk tanulni. En azonban az elemi elvégzése után beálltam inasak az egyik falusi kovácsműhelybe és kitanultam a mesterséget. 1934-ben felszabadultam és ekkor hazajöttem a császi tanyára, hogy elvigyem magammal Veronkát, akit igen nagyon szerettem. Volt egy kis összegyűjtött pénzem, a mesterem műhelyét is át akartam venni, hát gondoltam, feleségül veszem a lányt.

— Idehaza Lakatos bácsi azzal fogadott, hogy a Veronka nagyon megkeveredett, mert mindenen ur akar lenni, még táncosnő.

Hát hiába beszéltek neki, tizennyolc éves korában — miután a négy polgárit kitanulta — Pestre szökött. Egy ideig nem is hallottunk felőle hírt, csak két esztendővel ezelőtt irt egy levelet Konstantinápolyból, ahol egy artistacsoport szólótáncosnője volt. Később az egyik görög operaház kórusában szerepelt és nagyon sok képet küldött haza, amelyek a táncosporttal együtt ábrázolták őt.

— Igen sok pénze volt a szegény Veronkának — veszi át a szót az öreg Lakatos. Haza is küldött egy időben, de azután jöttek a háborus állapotok. Pénzt nem lehetett postán küldeni, így

Hatszázalékos inségadót szavazott meg Szentá város képviselőtestülete

Kijavítják és emelik a mákosí tisztálást — Komoly remény van arra, hogy már az idén megnyílik a szentái gimnázium ötödik osztálya

Szentáról jelentik: Branovacs-ki Szteván városelnök rendkívüli közgyűlésre hívta egybe Szentá város képviselőtestületét. A rendkívüli közgyűlésen a városelnök beszámolt a várost érintő fontosabb ügyekről. Megemlítette, hogy Beográdban közbenjárt a gimnázium felső osztályainak visszaállítása ügyében és nem talált ridedg elutasításra, sőt igen megértő módon kezelték az intervenciót s

remény van arra, hogy a gimnázium ötödik osztályát még ebben az iskolaévben megnyitják.

A város a tisztá rakpart megerősítésére szükséges munkálatokra kétszázötvenezer dinár kölcsönt vesz fel. A pénz felvételével s a nyugta aláírásával a városelnökön kívül Szlávnics Ignác és Kornics Jován városi képviselőket bizta meg a közgyűlés.

A téli segélyakció javára a képviselőtestület 6 százalékos inségadót szavazott meg.

Ezt azonban csak azok fizetik, akiknek évi adója meghaladja az 500 dinárt. Ezzel a tárggyal kapcsolatban a városelnök azt az eszmét vetette föl, hogy kérjen a város az illetékes minisztériumtól segélyt a »mákosí« töltés megerősítésére és felemelésére. Ehez a segélyhez hozzáadnák az inségadóból befolyó összeget és így a városi főmérnöki hivatal már kidolgozott tervei szerint mintegy félmillió dinárral ármentesíteni lehetne azt a többszázholdnyi leginkább szőlő és gyümölcsösökből álló területet,

melyet a Tisza majdnem minden

hát szegény kislányom minden keresetét arra fordította, hogy a balettáncot tökéletesen kitanulja.

Minden vágya az volt, hogy az egyik nagy operában mint szólótáncosnő fellépessen.

Szegény, nem sikerült neki...

— Mindennek a londoni ut vetett véget, mondja csüggedten. R. Szabó Péter. Az ugy történt, hogy Veronkát Görögországból Angliába csalták. Egy ideig ott táncolt az egyik színházban.

— Innen irta, hogy alig fél éves angliai tartózkodása alatt két kérője is akadt. Az egyik egy dugaszdag doveri gyáros fia, a másik pedig egy banktisztviselő volt.

— Sokat gondoitam arra, hogy Veronkát hazahozom — folytatja a volt játszótárs. — Maradt egy kis megtakarított pénzem és már csaknem elindultam, amikor kitért a lengyel-német háború. Idehaza kellett maradnom.

— Ettől kezdve én is irtam egymásután a leveleimet, de a lány csak igen ritkán válaszolt. Az utolsóimmi levelemben már azt irta, hogy nem bálná, ha hazajöhetne, de a szerződése Londonhoz köti. Az idén júliusban járt volna le ez a megállapodás. En már

mindent előkészítettem, hogyha hazajön, kellőképpen fogadni tudjam a menyasszonyomat — folytatja a fekete szemű cigánylegény. Pár héttel a hazaérkezése előtt azután levél érkezett Veronkától, amelyben azt irta, hogy

segítsünk rajta, mert igen nagy bajban van.

Ez nem sokkal pünkösöd után történt, amikor a nyugati harcateren már javában dult a háború...

VERONKA ELTÜNIK

— Nyomban levelet irtam a lányomnak — veszi át ismét a szót R. Szabó Pétertől a dereshaju öreg cigány. — Válasz azonban nem jött. Alig egy héttel később visszakaptam a levelem azzal a felirattal, hogy a londoni lakásáról Veronka eltűnt.

— Később hivatalos értesítés jött, hogy

a lányomat kémkedés gyanúja miatt elfogták és letartóztatták.

— A keresztesi jegyző urhoz mentem ezután sirva, aki volt olyan szives, hogy levelet irt a lányom ügyében az angol hatóságokhoz. A levélre csak az a válasz jött, hogy Veronka hollétérol semmit sem tudnak.

— Szerencsére eszembe jutott, — mondja az öreg cigány — hogy megvan a lány volt kérőjének: a doveri gyáros fiának a címe. Egy szép levélben megkértem a fiut, hogy tudassa velem: mi történt a lányommal. A levélre csak két hét után érkezett válasz. Amikor Fehérváron az egyik tanár ur lefordította az irást, azt hittem, megszakad a szívem.

— A levélben ugyanis az állt, hogy Veronkát kémkedés miatt perbe fogták és az angol fiu bizalmas értesülései szerint az egyik kaszánya udvarán kivégezték.

A fiu még azt is megírta, hogy a lányom melyik londoni temetőben van eltemetve...

Itt megcsuklik újra az öreg hangja és ráborul az asztalra. A vállát útemesen rázza a zokogás...

R. Szabó Péter folytatja:

— Mikor a levél megjött, elindultam, hogy megkeressem Veronkát.

Nem tudtam elhinni, hogy meghalt. Németországba utaztam, de a háború megint megakadályozott abban, hogy elérjem Londont. Haza kellett térnem anélkül, hogy Veronkát láthattam, vagy magammal hozhattam volna...

Eddig tart a két férfi elbeszélése a kalandos természetű cigánylányból lett táncosnőről, akinek szük volt a fejmegyei róna. hirnèvre és dicsőségre vágyott, miközben végcsujtott Európán a háboru kegyetlen ostora és magával sodorta Lakatos Veronka rózsaszínű álmait... Gaál Ferenc

Beleesett a cséplőgépre egy legény

Haldós szerencsétlenség Sztáribecsn

Sztáribecseről jelentik: Megdöbentő szerencsétlenség történt a becei határban cséplés közben. Kivi László 20 éves legény a cséplődobon dolgozott, a kévét hanyta a cséplőre. Eközben megcsuszott és beleesett a cséplő nyílásába.

A teljes erővel működő gépezet jobb lábát azonnal letépte és összemorzsolta.

Az eszméletét veszítette legényt társai huzták ki. Orvost hívtak, azonban már későn, mert

a szerencsétlen fiatalember néhány perc múlva meghalt.

A szerencsétlenségről a sztáribecsei csendőrség értesítette a noviszádi államügyészséget és Papricsics Milán vizsgálóbíró. Tegnap a noviszádi törvényszékről a vizsgálóbíró vezetésével bizottság szállt ki a helyszínre a felelősség kérdésének megállapítására.

Bristol szálloda
Budapest, Dunaparton

Előkelő családi szálloda, oicso árákkal. Egy ágyas szoba 6 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. — Kitértő étterem és kávéház. — Előzékeny kiszolgálás — Lapunk olvasóinak 20% engedmény.

Kitüntették a francia pilótanőt, a póstáskis- asszonyt és a sebesültszállító autó női vezetőjét

Vichyből jelentik: Mig a riomi törvényszék a háboru elvesztésének bűnösei felett ítélik, Franciaország új vezetői azokat az okokat kutatják, amelyek az összeomlást lehetővé tették. Sok vád hangzik el ezzel kapcsolatban az elmúlt évtizedek családi élete és főleg a francia asszonyok ellen.

Ybernegaray, az ifjuság és család államtitkára egyik nyilatkozatában a múlt hibáiról és a jövő feladatairól például a következőket mondotta:

— 1939-ben Európa valamennyi országa közül

Franciaországban a halálozási arányszámhoz viszonyítva a születések száma a legalacsonyabb volt.

Hogy csak egy példát említek. Puy-de-Dome egyik falvában a lakosság száma 40 év alatt 3900-ról 1600-ra csökkent. 1939-ben ugyanebben a községben 15 halálesettel szemben 5 születést jegyeztek fel. Billancourtban, Páris egyik legnagyobb ipari külvárosában

1914-ben átlagban három gyermek esett egy családra, 1934-ben már csak egy.

— Ezeknek a megdőbentő adatoknak a magyarázata nagyrészt abban rejlik, hogy az utóbbi 20 esztendőben huszezer házasságot bontottak fel évente Franciaországban,

tehát az 1918-as győzelem óta több mint négyszázezerre rugott a válások száma. Mindehhez hozzájárult még, hogy

a világháboruban másfélmillió francia férfi pusztult el.

aminek következtében csaknem ugyanannyi asszony ítéltetett arra a sorsra, hogy egyedül éljen s maga keresse meg a kenyerét.

— Meggyőződésem, hogy az 1918-as győzelem volt az előjátéka mostani összeomlásunknak. A mi feladatunk lesz, hogy az 1940-es összeomlás előjátékává váljék a legnagyobb győzelemnek, amelyet egy nép önmagán arathat. A jövő asszonyai lesznek ennek a győzelemnek az előharcosai. Ezek az asszonyok újból megtalálják majd igazi hivatásukat, visszatérnek a családi tűzhelyhez s erős és egészséges férfiakat adnak a hazának.

Vajjon meg fogja-e oldani a családi élet és a nőnevelés átszervezésével Franciaország legsúlyosabb problémáját az új kormányzat? Erre a kérdésre csak az elkövetkező évtizedek adhatnak választ. Annyi mindenestre bizonyos, hogy egyedül a nőemancipáció rovására nem írható a születések csökkenése, hiszen éppen a falvakban fogyott a legjelentősebb mértékben a lakosság, pedig itt az asszonyok éppen úgy forgatják ma is a főzőkanalat, mint száz évvel ezelőtt.

De az új Franciaországban sem annyira szigorú mindenki a nőekkel szemben, mint Ybernegaray, hiszen csak

a közelmúltban tüntették ki a háboru hősi asszonyait, akik egyenruhában, igazi férfimódon szolgálták a hazát.

A legérdekesebb és legbravuro-

sabb hőstettet közülük Claire Romain pilótanő hajtotta végre. Május elején állott a hadsereg szolgálatába, mint segédpilóta. Néhány sikeres felderítőszolgálat után egy júniusi reggelen felettése megbizta, hogy fontos utasítással repüljön Rennesbe. Mikor a repülőterén szállt, észrevette, hogy a várost időközben a németek megszállták. Visszafordulnia nem lehetett, mert gépét időközben katonák vették körül s Claire Romaint fogságba ejtették. Az éjszaka beálltával

a fiatal pilótanőnek sikerült a fogságból megszöknie.

Kétszáz kilométert tett meg kerékpáron huszonnégy óra alatt, míg visszatért csapattestéhez. Itt egy számára teljesen ismeretlen kanadai vadászgépet bocsátottak rendelkezésére s ezzel repült tovább Bordeauxba. A hadvezetőség katonai érdemkeresztrel tüntette ki.

Ugyancsak hadiérdemkeresztrel tüntették ki Villers de la Noue asszonyt, a világháborúból ismert Guynemer kapitány nővérét, aki mint egy sebesültszállító gépkocsi vezetője tüntette ki magát. Villers de la Noue asszony napokon át követte a visszavonuló csapatokat a tűzvonalban.

menekülő asszonyok és gyermekek százait mentette meg, kocsija mellett hullottak le a bombák, mögötte robbantak fel a hidak, de fáradhatatlanul dolgozott, szállította a sebesülteket, a menekülőket, majd újból visszatért a legveszélyesebb helyekre.

Napiparagcsban emlékezett meg a hadvezetőség Lemoine Emilienne

A beográdi kiállítás minden pavillonjában
1940 szeptember 7-től szeptember 16-ig
tartják meg

a beográdi őszi árúmintavásárr

A kiállításon a következő szakmák lesznek képviselve:

textil, bőr, papír, butor, hangszerek, érc, gépek, motorok, készülékek, elektrotechnika, optika, rádió, mezőgazdasági gépek, építészet, kémia, üveg, porcellán, kézműáru, táplálkozás, szeszes italok, könyvek, propaganda és reklám.

50%-os engedmény a vasutakon és hajókon

Odautazásnál egész jegyet kell váltani a kedvezményes utazásra jogosított sárga úrlappal, amely a kiállításon láttamozva a megőrzött vasúti jeggyel ingyenes visszautazásra jogosít.

táviráskisasszonyról, aki május 15-én egy kiürített faluban

egyedül maradt a postán s csak akkor hagyta el munkahelyét, mikor a bombák már teljesen szétrombolták a táviróvonalakat.

Lemoine kisasszony mindössze tizenkilencéves.

S ma, amikor már nincsenek harcok Franciaországban, a segédszolgálatot teljesítő asszonykatonák még mindig szolgálatban vannak: tehergépkocsikat vezetnek a fogolytáborokba, lerakják a szeretadományokat a táborok drótkerítése előtt, majd visszatérnek szolgálati helyükre, hogy újabb rakománnyal keljenek utra.

A francia asszonyok, akik ennyi lelkesedéssel, ennyi odaadással, ilyen halált megvető bátorsággal teljesítették kötelességüket a háboruban, bizonyára teljesítik majd kötelességüket a háborut követő nehéz években is.

Ismét elhalasztották az Ambrózy-gyilkosság főtárgyalását

Kikindáról jelentik: Mint már közöltük, az Ambrózy-gyilkosság tárgyalását Kikindán tartják meg. Dobrics Dobrasinovic Mirko, az egyik tettes időközben megszökött Romániába, a jugoszláv hatóságok megkeresésére azonban Temesvárott letartóztatták. Dobrics a román hatóságoknál azzal érvelt, hogy katonaszökevény és így élvezi a román törvények értelmében a politikai menekültek jogait.

Dobrics ügyében a temesvári tábla úgy döntött, hogy

kiadja a jugoszláv büntető hatóságoknak.

A gyilkosság ügyében ki is tűzték a tárgyalást. Milojevics Vladimir főügyész elutasított Temesvárra, hogy átvegye Dobricsot. Azonban a főügyész megérkezésekor kiderült, hogy Dobrics febbezett a kuriához és így

a jogerős döntésig nem adható ki.

Az Ambrózy-gyilkosság főtárgyalása tehát így újabb halasztást szenvedett.

Lakzit játszottak a gyerekek: 12 kocsi szalma elégett

Veszedelemes tűz pusztított
Petrovgrádon

Petrovgrádról jelentik: Kozlovacska Katica petrovgrádi gazdálkodónő Csarnojevicsa ucca 35. számú házában udvarán 12 kocsi szalma volt felhalmozva. A szomszédság gyerekei a hatalmas udvarban játszadoztak. Amint a vizsgálat kiderítette,

lakodalmasdit játszottak a szalmakazal mögött.

A menyasszony frizurája nem tetszett a résztvevőknek, ezért elhatározták, hogy kioldulják. A határozatot tett követte. Közben a szeszlámpa, amelyen a sütővasat melegítették, felborult és a kazal hamarosan hatalmas lángokban égett. A kivonult tűzoltóságnak minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult,

a szalmából nem sikerült megmenteni semmit,

de a tűz továbbterjedését megakadályozták. A kár jelentéktelen.

Ezer dinárt mutálták, kétszáz dinárt raboltak Noviszádon a cigányok

A rendőrség letartóztatta egy csavargót, aki motor-
kerékpárt lopott

A noviszádi rendőrség tegnap több lopási ügyben indított eljárást. Letartóztatták három cigány suhancot, akik az egyik trafikban elraboltak kétszáz dinárt.

Nikolcs Teréznek a Tamerini úton lévő trafikjába kedden délután be ment négy cigánylegény. felmutattak egy ezerdináros és a trafikost kérték, hogy váltsa fel. Nikolcs Teréz aprópénzt vett elő és olvasni kezdte a pultra. Amikor kétszáz dinárt kiolvastott,

az egyik cigánylegény hirtelen felkapta a pénzt és az ezerdinárossal együtt kihírogtak a trafikból.

Nikolcs Teréz segítségkérésére a járőrelők és a közelben lévő rendőrök a cigányok után futottak. Közülük hármat sikerült is elfogni, egy megszökött. A letartóztatott három cigánylegény közül csak az egyik, Kolumpár Száva nagykorú. — 21 éves — a másik kettő 16, illetőleg 17 éves.

Dropka Béla noviszádi asztalos jelentette a rendőrségen, hogy esőnakja még a tavaszi árvíz alkalmával eltűnt

a Szlinger-e öti vendéglő elől, ahol deiglenes kikötő volt. A csónakot a napokban megtalálta Hubert Mihály noviszádi géplakatos birtokában. Hu-

bertet a rendőrség előállította. Kihallgatása alkalmával először azt állította, hogy a csónakot ismeretlen embertől vásárolta, majd

azt mondta, hogy találta.

Az eljárás folyik ellene.

A noviszádi rendőröknek tegnap az utcán

feltűnt egy csavargó külsejű fiatalember, aki motorkerékpárt tolt.

Megkérdezték tőle, hogy kié a motor. Azt felelte, hogy az övé. Kértek igazolványát, azonban nem tudta felmutatni. Előállították a rendőrségen. Időközben

jelentkezett a rendőrségen Schultz Ferenc noviszádi mechanikus és elmondta, hogy motorkerékpárját ismeretlen tettes ellopta.

Megmutatták neki a csavargó motorkerékpárját és

abban a sajátját ismerte fel.

A csavargó a motorkerékpárt a Petra Zrinyszka utcában lévő egyik vendéglő eől lopta el. A tolvaj neve Borlya Pája, 23 éves, a kovaicsai járásban lévő Baranda községből származik.

A rendőrség letartóztatta Rumpf Fritz novivrbázi születésű csavargót, mert a noviszádi kórházban ellopta több beteg pénzt és kisebb értékű tárgyait ellopta.

Évi hétmillió dollár értékű áruforgalom Magyarország és a Szovjet-Unió között

Moszkvából jelentik: A magyar-szovjet gazdasági tárgyalások kedden befejeződtek. A megállapodást Mikojani külkereskedelmi népbiztos és Nikl Alfréd magyar meghatalmazott miniszter irták alá. A magyar-szovjet kereskedelmi megállapodás értelmében, a két állam közötti áruforgalom hétmillió dollárt tesz ki. Magyarország ezertonnás szállítóhajókat, vasúti kocsikat és kerekeket szállít Magyarországnak. A magyar gazdasági küldöttség tagjai szerdán elutaztak Moszkvából, két kiküldött azonban még ott marad, hogy a magyar-szovjet határon meginduló forgalom ügyét rendezzék.

Jogos önvédelem

Felmentette a gyilkosság vádjától egy rendőrt

A noviszádi törvényszék ötös büntető tanácsa tegnap tárgyalta

Panin Dusán deszpotzvetiiváni községi rendőr gyilkossági bűnperét.

Az államügyészség Panin Dusán ellen szándékos emberölés vádját emelte, mert

ez év május 26-ra virradó éjszaka több revolverlövéllyel megölte Igics Nikola deszpotzvetiiváni földművest.

Panin az elnök kérdéseire kijelentette, hogy a gyilkosság megtörtént, de mégsem érzi magát bűnösnek, mert

jogos önvédelemből használta fegyverét.

Az említett éjszaka az egyik szvetiiváni vendéglő előtt verekedés volt. Panin Milos földműves, a rendőr egyik rokona összevesszett Igics Nikolával. A veszekedés csakhamar tettelegességgé fajult és a rendőr beleavatkozott, hogy az ellenfeleket kibékítse. Igics Nikola erre ellene fordult és késével le akarta szúrni.

Szorongatott helyzetében fegyverét használta és támadóját lelőtte.

A bíróság kihallgatott számos tanút, akik megerősítették a rendőrnök azt az állítását, hogy önvédelemből lötte le Igics Nikolát. Ennek alapján

a bíróság megállapította, hogy jogos önvédelem történt és a rendőrt a vád és következményei alól felmentette.

Halálos autógázolás Noviszádon

Egy tehergépkocsi elütötte Biró Bálint földművest

Tegnap, szerdán reggel halálos szencsétlenség történt Noviszádon.

A Szent János téren egy tehergépkocsi elütötte Biró Bálint 50 éves noviszádi földművest, aki a gyalogjárón állt.

Biró az egyik ismerősével beszélgetett, amikor a gépkocsi hirtelen kanyarodással közvetlen a gyalogjáró mellé sodródott és Birót elütötte. A földművest a mentők beszállították a kórházba. Megállapították, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett.

A gondos orvosi ápolás ellenére is hamarosan kiszenvedett.

A rendőrség megindította az eljárást. Az autó sofőrjét, Hmicsevics Nikolaj orosz emigránst őrizetbe vette. Hmicsevics sofőr Totovics Jován noviszádi kereskedő gépét vezette.

Biró Bálint a Györgye Magyaróvics utca 19 szám alatt lakott

Magyarország Európa nyolcadik állama lett

A második bécsi döntés után kilépett a kis államok sorából

Európa 22 államnak területi és népességi adatai ma nagyon érdekes képet mutatnak. Ez a statisztika magában foglalja az 1938 óta Európában bekövetkezett területi, illetve felségjogi változásokat. Különösen figyelemreméltó Magyarország helyzete, amely két év óta három ízben gyarapodott területében és lakosainak számában, úgyhogy a területi sorrendben Európa tizenkettedik, lakosainak száma szerint pedig nyolcadik állama. 1938-ig 30 szuverén állam és egy szabad város szerepelt Európa térképén. Ezzel szemben ma 22 önálló országot jegyezhetünk fel.

Lakósaik száma szerint az európai államok sorrendje ez (milliókban):

1. Szovjet-Unió	163
2. Nagynémet Birodalom és főkormányzóság	98.5
3. Nagybritannia	46
4. Olaszország és Albánia	43.5
5. Franciaország	40
6. Spanyolország	23
7. Jugoszlávia	15
8. Magyarország	13.3
9. Románia	12.5
10. Hollandia	8.3
11. Belgium	8.2
12. Portugália	7.2
13. Görögország	6.7
14. Bulgária	6.5
15. Svédország	6.2
16. Svájc	4.2
17. Dánia	3.6

18. Finnország	3.4
19. Ir szabadállam	3
20. Szlovákia	2.9
21. Norvégia	2.8
22. Törökország európai része	1.2

Területüket illetően most ez a sorrend (négyzetkilóméterben):

1. Szovjet-Unió	6.350.000
2. Nagynémet Birodalom és főkormányzóság	840.000
3. Franciaország	537.000
4. Spanyolország	505.000
5. Svédország	449.000
6. Finnország	350.000
7. Olaszország és Albánia	338.000
8. Norvégia	323.000
9. Jugoszlávia	248.000
10. Nagybritannia	242.000
11. Románia	193.000
12. Magyarország	161.000
13. Görögország	130.000
14. Bulgária	113.000
15. Portugália	92.000
16. Ir szabadállam	70.000
17. Dánia	43.000
18. Svájc	41.000
19. Szlovákia	38.000
20. Hollandia	34.000
21. Belgium	30.000
22. Törökország európai része	24.000

Tehát 10 nagy állam, 4 középállam és 7 kis állam: Törökország ma már nem számít európai hatalomnak! Ezek szerint Magyarország a második bécsi döntés után ugy területére nézve, mint lakosainak számát illetően kilépett az európai kisállamok sorából.

Hogyan növekedett Görögország területe az elmúlt száz év alatt?

Görögország a törökökkel szemben függetlenségét az 1821—29. évi szabadságharcban vívta ki. 1830-ban lett királyság. Területi integritását az 1830 évi londoni szerződés értelmében Nagybritannia, Franciaország és Olaszország szavatolták.

1830-ban (I. londoni szerződés)	47.516 km ²
1864-ben (II. londoni szerződés)	50.211 „
1881-ben (konstantinápolyi egyezmény)	63.606 „
1897-ben (konstantinápolyi szerződés)	63.211 „
1913-ban (londoni és bukaresti béke)	121.794 „
1919-ben (neuillyi béke)	150.833 „
1923-ban (lausannei szerződés)	129.880 „

Görögország népessége az 1928 évi utolsó népösszeírás időpontjában 6.204.684 volt. Ebből 5.759.523 a görög anyanyelvű, 191.254 a török, 18.773 az albán, 16.775 a bolgár, 81.984 a macedon, 33.634 az örmény, 19.703 a román, 63.200 a spanyol és 19.838 az egyéb anyanyelvű.

Görögországban az 1864. évi alkotmány értelmében görögkeleti az államvallás, de az összes felekezetek hívői szabadon gyakorolhatják vallásukat. A lakosság felekezeti megoszlása a következő: görögkeleti 5.961.529, mohamedán 126.017, katolikus 35.182, protestáns 90003, izraeli 35.182, protestáns 90003, izraelita 72.791, a többi felekezetnélküli is ismeretlen vallású. 1928-ban Görögországban 1000 férfire 1017 nő jutott. Ugyanekkor a 10 éven felüli

1924—1935-ig köztársaság volt, majd az 1935-ben megtartott népszavazás a királyság visszaállítását mellett döntött. Görögország területe az utolsó száz évben a következő változásokat mutatta:

népesség 43.3 százaléka nem tudott írni és olvasni. Östermeléssel foglalkozik a lakosság 61.1 százaléka, bányászattal, kohászattal és iparral 18.1 százaléka, kereskedelemmel és közlekedéssel 13 százaléka. A védőerő a lakosság 0.9 százalékát, a közszolgálat és szabadfoglalkozásuk 4.5 százalékát, a házcselédek 2.4 százalékát teszik ki.

Görögország erősen agrárjellegű. Tavak lecsapolásával, öntözéssel, utépítéssel, faültetésekkel fokozzák a mezőgazdaság teljesítőképességét. A Copais-tó kiszáritásával mintegy 21.500 hektár szántóterületet nyertek. Legfontosabb mezőgazdasági terményei: dohány, olajbogyó, mazsolaszőlő, csemegezőlő bors, narancs, mandarin, citrom, füge, alma,

alma, körte, rizs és sajt. Görögország területének 19.6 százaléka szántóföld, 3.6 százaléka kert és szőlő, 9.5 százaléka legelő és rét, 15.6 százaléka erdő, 51.7 százaléka pedig egyéb és terméketlen terület.

A görög ércbányák nagyrésze Thesszáliában, Euboeában és az égei-tengeri szigeteken található. Ipara rohamosan fejlődik.

Legfontosabb cikkei: bor, textiliák, vegyszerek és élelmiszerek. Az ipari termelés értéke 1936-ban 11.842 millió drachma volt. Külkereskedelmi forgalma passzív.

A görögkivitel legfontosabb cikkei: olaj, viasz, bor, mazsolaszőlő, szárított füge, nyersbőr.

Külkereskedelmi forgalmát főként Németországgal, az Egyesült Államokkal, Nagybritanniaval és Romániával bonyolítja le. Magyarország Görögországba főleg gabonát szállított, Görögország pedig Magyarországra főleg nyersbőröket és mazsolát.

A legújabb statisztikai adatok szerint Görögország népessége 1938-ban 7.107.000 fő volt.

Lemondott a Gigurtu kormány

Bukarestből jelentik: Gigurtu miniszterelnök ma délelőtt benyújtotta a kormány lemondását. Károly király a lemondást elfogadta és Antonescu lovasági tábornokot, volt hadügyminisztert bízta meg a kormányalakítással. Antonescu, aki a vasgárda egyik vezető tagja, kijelentette, hogy még a szerdai nap folyamán megalakítja kormányát.

A Katolikus Akció vezetői a Szentatyánál

Vatikánvárosból jelentik: A Katolikus Akció alapításának hetvenötödik évfordulója alkalmából a Szentatya tegnap fogadta az akció vezetőit. Az ünnepélyes fogadáson a Katolikus Akció irányítói átadták a pápának az akció új szabályzatát.

Az egyik bihoros megkérte a Szentatyát részesítse apostoli áldásban az akció valamennyi jelenlévő és távollévő tagját, különösen azokat, akik katonai zászlók alatt harcolnak, hogy hűséggel szolgálják hazájukat.

A Szentatya áldásosztás után beszédet mondott a rádióban és méltatta a Katolikus Akció jelentőségét.

A magyar rádió négy csoportja a honvédekkel együtt menefel Erdélyben

Budapestről jelentik: Ma reggel indulnak meg a magyar honvédek Erdélybe. A budapesti érseki helynök elrendelte, hogy annak örömére, hogy a honvédek átlépik a volt trianoni határt, reggel hét órától kezdve husz perccel keresztül zugjanak a harangok a magyar főváros katolikus templomaiban.

Ravasz László református püspök rendelete értelmében szeptember 5-től 15-ig reggel hét órakor, délben és este hét órakor tizenöt percig kell harangozni a budapesti református templomokban.

A magyar rádió a honvédség bevonulását helyszíni közvetítéseket ad, ezért négy rádiócsoportot küldött ki, amelyek a honvédekkel együtt vonulnak be Erdélybe. A rádiócsoport viaszlemezekre veszi fel a bevonulást és azt később sugározza a budapesti rádió.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTOK GYERMEKEIT KEIT!

DERÜLT IDŐ

Tegnap délelőtt Jugoszlávia területén felhős volt az idő, majd északról derülés indult meg. A hőmérséklet csökkent.

A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen volt 4 fok, a legmagasabb Zajecán 30 fok.

Várható időjárás: Északon derült, nyugaton és délen felhős idő. A hőmérséklet csökken.

Nagy ünnepségek Noviszádon. Öfelsége II. Petár király születése napján

Az ünnepi istentiszteletek sorrendje

Noviszád város előjárósága és lakossága nagy előkészületeket tesz Öfelsége II. Petár király születésnapjának megünneplésére.

Az ünnepi istentiszteletek után dr. Kijurina Bránko bán fogadást rendez a hivatalában.

A szokolegyesület egésznapos nagy ünnepséget rendez, amely reggel fél 7 órakor kezdődik az Emlékothon előtt. Délelőtt 11 órakor az Emlékothonban ünnepi gyűlést rendez, délután 3 órakor az Emlékothon gyakorlóterén pedig atlétikai és tornaverseny lesz. Este a szokolegyesület az Alekszandar-emlékothonban előadást és utána táncmulatságot tart.

A pénteki noviszádi ünnepi istentiszteletek sorrendje a következő:

A szerb görögkeleti templomban 9.15 órakor.

A római katolikus belvárosi templomban 8.45 órakor.

A zsinagógában 10 órakor.

Az avangélikus templomban a szlovákok részére 9, a németek részére 10 órakor.

A református templomban 10 órakor.

A görögkatolikus templomban 9 órakor.

A petrovaradini katolikus vártemplomban 9 órakor.

A petrovaradini Szent Kereszt templomban 8 órakor.

A petrovaradini Szent Rókus templomban 8 órakor.

A petrovaradini katolikus templomban 9 órakor.

A petrovaradini szerb görögkeleti templomban 9 órakor.

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök Lyublyanában. Beogradból jelentik: Cvetkovics Dragisa miniszterelnök tegnap repülőgépen Lyublyanába érkezett és meglátogatta a lyublyanai nagyvásárt.

Grol Milán Noviszádon. Tegnap Noviszádra érkezett Grol Milán volt miniszter, a demokrata párt elnöke. Grol Milán Noviszádon politikai barátaival tanácskozott.

Lelőtte az apósát. Rumáról jelentik: Kupek Paul rumai földműves tegnap összeveszett az apósával, Dilmetz Gáspárral. A fiatalember annyira felhevült, hogy előkapta revolverét és az idős embert lelőtte. Dilmetz állapota életveszélyes.

Noviszád város felhatalmazást kap buza rekvirálására

A jövő hét keddén kezdik meg az egységes kenyér sütését

Noviszád város vezetőségének egyre nagyobb gondot okoz a város kenyérral és tűzifával való ellátása. Dr. Petrovics Milos városelnök kedden dr. Rájics Milorád osztályfőnök kíséretében elutazott Beogradba, ott az illetékes ténylezőkkel tárgyalásokat folytatott Noviszád város részére elegendő liszt biztosítására. Valószínű, hogy a város vezetősége felhatalmazást

kap, hogy a termelőktől rekvirálás útján szerezzon búzát.

A noviszádi malmok már örültek egységes lisztet és a pékek kísérletképpen kisebb mennyiségű kenyeret sütöttek beőle. A kísérlet jól sikerült. Az eddigi intézkedések szerint

Noviszádon csak jövő kedden vezetik be az egységes kenyeret.

Lövöldözés a kölesölő miatt. Könnyen végzetessé válható verekedés történt tegnap a szoboráni határban lévő Kutas pusztán létesített Mílesevo-telepen. Bekics Ilija földműves Mitár nevű bátyjának kölesön adott egy lovat, hogy lakodalomba menjen. Mitár túlságosan meghajtotta a lovat és a két fivér emiatt összeveszett. Öltre mentek, majd Bekics elővette a revolverét és Mitarra lőtt. Szerencsére Mitárt a felesége éppen abban a pillanatban elrántotta és a golyó mellé sűrűlt el. Bekics Iliját a csendőrség letartóztatta és bezárította a noviszádi törvényszékre. Gyilkosság kísérlete miatt folyik ellene az eljárás.

Balesetek Petrovgradon és a környéken. Drobnjak Ádám petrovgrádi lakatos súlyosan megsérült a kezén a szilosz építkezésnél.

Kiper András 17 éves muzsljai napszámos géppel herét kaszált, a lovak megvadultak. Kiper leesett a gépről és mindkét lábán súlyosan megsérült. Szloboda Zsárkó 16 éves vranjevói cséplőgépmunkás munkaközben a gépről leesett, súlyos belső sérüléseket szenvedett. Mind a három szerencsétlenül jártat a petrovgrádi kórházban ápolják.

Születésének helye: légoltalmi óvóhely. Turinban légi riadó alatt a légoltalmi óvó helyen egy munkásaszszony egészséges ikerpárnak adott életet. Az anya és az újszülöttek jó egészségnek örvendenek.

Olaszország tulajdoná az »illatozó tájék«. Rómából jelentik: Olaszország Berbera elfoglalásával megszerezte a füstölőszeres és az afrikai illatszerek világmonopóliumát. A rómaiak a szomáliak földjén berendezett tartományukat aromatica regiának »illatozó tájéknak« neveztek. Az angolok Berberában központi kereskedelmi göcöt rendeztek be a myrrha, elefántcsont, struccoll és egyéb afrikai különlegességek számára. A kereskedelem mindig októberben a legélénkebb.

Ki maródi, öröm annak A valódi »Növényharmat«!

BACSKOGRADISTEI HIREK. Surján Ignác a II. Gabonaszövetkezet pénztárnoka a nádalai állomásról bérkocsin indult hazafelé. A vasúti átjárónál a lovak megbokrosodtak s a csatorna felé ragadtak a kocsit. Surján látva a veszedelemet, leugrott s több helyen komoly zúzódást szenvedett. A lovakat később a kocsis megfékezte s tovább indultak. A községbe érve, a lovak újra megvadultak s a mély árok-
nak ugrottak. Surján ismét kiugrott a kocsiból s ezuttal lábán és vállán szenvedett zúzódást és inrandulást. Sérülései nem életveszélyesek. Orvos vette kezelésbe.

Halálra ítélték egy volt cseh vezérkari ezredest. Prágából jelentik: Incontumiam halálra ítélték a cseh-morva protektorátus bírósága Josef Churavy volt cseh vezérkari ezredest, aki fontos katonai anyagot tüntetett el, majd megszökött az ország területéről.

Szubotici rendőri hírek. Borsodi Mátyás szubotici hentessegéd augusztus 6-án Mo'nár József vendéglőjében együtt mulatott Gyémánt János hentessegéddel. Később összeszóalkoztak, ami verekedéssé fajult. A rendőrbíró Borsodi Mátyást találta bűnösnek és 245 dinár pénzbüntetésre ítélte. Kivics Bogdán szubotici mozdonyvezető augusztus 4-én ittas állapotban botrányt rendezett a szubotica-vinkovci vonaton, ezért a rendőrbíró 50 dinárra vagy tíznapi elzárásra ítélte. Mezel András sofőr augusztus 4-én motorbiciklijével belefutott a Zrinyszi téren Fátoly András kocsjába. Szerencsés véletlen folytán nem történt komolyabb baj. A rendőrség Mezel Andrást 14 napra, vagy 145 dinár pénzbüntetésre ítélte.

A vrbászi Gayer butorgyár saját költségén és garanciával szállítja házhöz gyártmányait.

Aranyat vasért — Törökországban. Isztanbulból jelentik: Törökország repülőgéppálmányának növelése céljából az etiópiai háború alatt mutatott olasz példára a török állampolgárok tömegesen ajánlják fel arany jeggyűrűiket vasgyűrűikért.

Dohnányi Ernő nagy sikere a beogradói rádióban. Beogradból jelentik: Dohnányi Ernő, a világhírű magyar zongoraművész és zeneszerző kedden este a beogradói rádióban szerepelt. Este 8.15 órakor előadta Beethoven több szerzeményét, azonkívül néhány saját kompozícióját. Dohnányi ezuttal is mestersen játszott és teljesítménye nagy elismerést keltett Jugoszlávia egészségnevelő közönsége körében. Dohnányi Ernő műsorának megkezdése előtt magyar nyelven üdvözölte Jugoszlávia rádióhallgatóit.

Légvédelmi riadó idején is dolgoznak az üzemek Londonban. Londonból jelentik: Új légvédelmi szabályok léptek életbe Angliában, hogy a hadianyaggyárakban és közüzemekben német repülőátmadás esetén is folytatni lehessen a munkát. A rendelet hangoztatja, hogy minden angolnak nemzeti kötelessége légítámadás esetén bizonyos veszélyt magára vállalnia. A jövőben, ha német repülők közelednek Anglia felé, először csak előzetes, úgynevezett sárga jelzést adnak. Ennél a jelzésnél csak a támadás eshetőségére kell felkészülni s a városokban az élet zavartalanul folyhat tovább. Amennyiben a gépek London felé közelednek, leadják a második, úgynevezett bíbor jelzést. Ekkor a katonailag fontos pontokon teljes légvédelmi készség lép életbe. Végül a harmadik, úgynevezett vörös jelzés azt jelenti, hogy közvetlen veszély fenyeget, a német bombavetők már elérték a várost. A hadianyaggyárakban és a közüzemekben, valamint a közhivatalokban szolgálatot teljesítők még a vörös jelzésnél sem hagyhatják el szolgálati helyüket.

Súlyos balesetet szenvedett Helena dán hercegnő. Koppenhágából jelentik: Súlyos baleset érte Helena hercegnőt, Harald dán herceg feleségét: koppenhágai lakásán olyan szerencsétlenül esett el, hogy néhány bordája eltört.

FONTOS KONFERENCIA A »NÉPKENYÉR« KÉRDÉSÉBEN

Beogradból jelentik: Tegnap délután a gyáripari kamara helyiségében fontos tanácskozás volt az egységes »népkenyér« kérdésében. A megbeszélést dr. Tot, a Prizad vezérigazgatója, Arszics Todor ezredest, a hadügyminisztérium gazdasági osztályának főnöke helyettese, a malomszöveaség kiküldöttei és mások vettek részt.

NÉMET REPÜLŐGÉPEK A THEMSE TORKOLATAIG HATOLTAK

Berlinből jelentik: Szerdán reggel német repülőgépek sikeres támadást hajtottak végre a Themse torkolatától északra levő repülőterek ellen.

A brit vadászgépek kísérletet tettek gépeink feltartóztatására, de ez nem sikerül nekik.

Öt szakaszra osztják a háborút? Öt szakaszra osztotta fel a háborút a Times egyik legutóbbi száma, mint a Neues Wiener Tagblatt közli. Az első szakasz, írja a Times, már véget ért, a második éppen most kezdődött meg, míg a többi három szakasz csak ezután következnek majd. Az első szakasz az Anglia elleni nagy német légítámadás volt. A háború jelenlegi második fázisát a német fedérítő repülések jellemzik. A harmadik fázisról azt írja a Times, hogy »fáradtságos«, sőt kritikus periódus lesz majd Angliára nézve. Ha a háborúnak ezt a harmadik szakaszát is átélte Anglia, akkor jön a »könnyebb« negyedik szakasz és ezután »talán« a háború ötödik szakasza hozza majd meg az első angol ellenoffenzívát. A bécsi lap gúnyos kommentárral kíséri a Times-nek ezt a cikkét.

Noviszádi és petrovgrádi horgászok nagy szerencséje. Az utóbbi napokban a noviszádi horgászok több rendkívül szerencsés fogást csináltak. A legügyesebb volt közöttük Rorbacher Ferenc cipész, akinek 10 kilós ponty akadt a horgára. A rendkívül értékes fogást ugyszólván Noviszád valamennyi horgásza megcsodálta. Rorbacher után még több noviszádi horgász fogott 5—8 kilós halat. A horgászok egész nyáron át panaszkodtak, hogy rendkívül kevés a hal és most annál inkább jólesik a kárpótlásul jövő nagy hal. — A petrovgrádi horgászok szintén szerencsések. Nikolics Lázár 40 éves petrovgrádi munkás a Begában 9 és fél kilós harcsát fogott. Nikolicsnak már az elmúlt években is többször akadt nagy hal a horgára és általában mint igen szerencséskezű horgász ismeretes.

Dr. Nojcssek Géza utazásáról hazaérkezett és rendelését megkezdte. Szubotica, Krupezevicsa-utca 2.

Smrt bácsi jó munkát végzett. Egy egész várost temetett el egy Smrt nevű sirásó, aki most halt meg 88 éves korában Trebitschben. Negyvenhat évig volt sirásó az öreg Smrt s ezalatt az idő alatt több mint 12.000 ember sirját ásta meg. Körülbelül ugyanennyi lakosa van Trebitschnek. Smrt különben száv nyelven annyit jelent, hogy — halál.

A légvédelem és a tejelés!... Aláássák a tejelő tehének »erkölcsét« a német repülőátmadások, írja a Daily Mail. Az egyik angol tejszövetkezet vezetője ugyanis azzal védekezett, amikor felelősségre vonták, hogy miért keveri vízzel a tejet, hogy a tehének megjédtek a támadástól és idegesek voltak, amikor megfekték őket, ezért gyengébb a tej minősége, mint más-
kor.

— Csantaviri hírek. Az Ipartestület értesíti tagjait, hogy a tanonciskolába a beiratások már megkezdődtek. — A kereskedő és iparosifjak vasárnap, szeptember 8-án a Dankó-féle vendéglőben szüreti bálra rendeznek. — A CsAK meghívására a szubotícai Magyar Olvasókör műkedvelői szeptember 15-én a Dankó-féle vendéglőben előadják a Zimberi-Zombori szépasszony című operettet. Az előadás íránt máris érdeklődés nyilvánul meg. — Varga Ferenc, a CsAK intézője lemondott tisztviségéről, mert hivatali elfoglaltsága Vrbászra szólítja. Helyette Pietikozsics Péter másodintéző vette át az ügyek intézését.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK.

A pénzügyi bizottság szeptember 9-én kiadja nyilvános árlejtésen a nagyvendéglő javítását és festését. — Augusztus hónapban 21 születés és öt házasságkötés volt. Meghaltak: Kalmár Gergely 60 éves, Fischer Róbert 2 éves, özv. Gaics Kosztáné 98 éves, Vrečko Flóriáné szül. Tripolszki Etel 20, Kiss Ferencné szül. Szántó Rozália 81, Antal Gyula 1 hónapos, Pécs Iván sz. Osztoos Paszenka 70, Cvejánov Szvetozár 82 éves és Urbán Rozália 25 éves korukban. — A templom renoválásával kapcsolatos — az oltárképek, szobrok s egyéb képek átfestése is időszzerű lett s a plébániahivatal közzétette az oltárkép s templomfestő legújabb árjainálait. A hívők közül 600 din. értékben N. N. a Szent József szobrot festeti át, Pecze György és neje Veréb Cecília a Lurdesi szobrot 600 din. értékben, a Szent Antal szobrot 600 din. értékben özv. Balassa Imréné szül. Tripolszky Ágnes, a Jézusszive szobrot 1000 din. értékben N. N., a Szűz Mária szobrot 600 din. értékben özv. Tapócsányi Istvánné, a Szent István szobrot özv. Pecze Pálné, 1500 din. értékben, a Szent László szobrot 1500 din. értékben Pecze Illés és neje, a főoltár képét Pecze Mihály 5000 din. értékben, az egyik mellékoltár képét Dehli Ágoston 2500 din. értékben, a másik mellékoltárképét 2500 din. értékben, özv. Pecze Pálné egy stációs képet, özv. Goorné Ural Terezia 350 din. értékben.

... Igen, de az *Talál* teperintés

MARTONOSI HIREK.

Muhí András kereskedőségét kerékpáron Kanizsa felé igyekezett. A töltésen szembe jött vele Korencai Antal. A két kerékpáros összeütközött, mindketten lefordultak a töltésről és súlyosabb zúzódásokat szenvedtek. — A martonosi római katolikus plébánián jelentettek tanyai kishalottat, akit a hozzátartozók Bus Péter sirásó lakásán akartak felravalatozni. A sirásó megtagadta a gyászoloktól ez óhajt, mire azok elvitték a halottat és nyomra vették neki, valamint a gyászolónak. Feljelentést tettek a rendőrségen és erélyes nyomozást indítottak a szülők kérésére megállapítására.

Kukorica és fahány Kanizsan.

Kanizsáról jelentik: A kanizsai szegénysorsu lakosságot rendkívül nagy mértékben sújtja az egyre jobban érezhető kukorica és fahány. A szegény nép kénytelen aprójszágját levágni, vagy potom áron eladni, mert kukoricát, árpát, vagy ocset semmi módon nem tud szerezni. Fája szintén nincs a városnak, emiatt a tél a legsötétebb gondot jelenti a lakosoknak. Sumanev Zslyorád városelnök most tért vissza bosznai és szavónai utjáról teljesen eredménytelenül. A városelnök fát akart vásárolni a város részére, de csak bizonytalan ígéreteket kapott a szállításra. A fakitermelők szerint az olasz cégek a maximális árnál drágábban veszik a fát és ezért elsősorban őket elégtik ki. Kanizsának 800 vagon tűzfára van szüksége és eddig ennek még csak 15 százalékát biztosították.

Tanuljunk meg pihenni!

A felnőttek oktatásának Amerika a klasszikus hazája. Sehol annyi szabadegyetem, esti iskola és magántanfolyam nem nyújt alkalmat felnőtteknek továbbképzésükre, új mesterség vagy iparág gyors elsajátítására, mint Amerikában. Most még nagyobb méreteket öltött a tanulási kedv Amerikában, mint más időkben. Newyorki újságok hirdeteiben olvassuk, hogy mi mindent tanítanak újabb iskolákban. Nem szólva az idegen nyelvek, a különféle foglalkozási ágak tanfolyamairól, szakértőktől megtanulhatja a napi robotban kifáradt amerikai polgár, hogyan kell pihennie.

Bizonyos, hogy olyan korban élünk, amikor az idegek hamarabb kimerülnek mint máskor, s a szervezetnek alapos nyugalomra van szüksége, hogy az élet megpróbáltatásaival szembenézzen. Ezért orvosok, lelkibuvárok vállalkoztak arra, hogy megtanítsák az embereket a pihenés tudományosan megapozott módszereire, sőt vannak tanfolyamok, amelyek idegnyugtató gyakorlatokat tartanak. A házasságképző iskola ma már nem újság; több mint háromszáz kollégium és egyetem hirdeti ilyen tanfolyamokat. A probléma minden részletére kiterjed az oktatás, az udvariástól egészen a válásig. A newyorki egyetemen rendszeresen tartanak előadásokat kezdő anyák részére. A coloradói egyetemen újabb a sport különböző ágaiiban nyújtanak tudományos színvonalu kiképzést. Nagyon alaposan tanítják a turisztikát, a hegymászást, amelynek a lélek és a test felfrissítésére való hatását Amerikában is kellően méltányolják. A coloradói egyetem doktori fokozatra is képesít a sport tudományából.

— Villanyos motorokat, rádiókat és villanyos jég szekrényeket javít garanciával: Gelb. Noviszád, Kralya Petra II. 23.

— SZENTAI HIREK. A közoktatásiügyi miniszter Csincsik Endre gimnáziumi tanárt, akit három évvel ezelőtt helyeztek el Szentáról, visszahelyezte a szentai gimnáziumhoz. — Szeptember 6-án Öfelsége a király születésnapján az összes üzletek zárva tartandók. Csak élelmiszer és borbélyüzletek tarthatnak nyitva délelőtt 9 óráig. — A kereskedelmi iskolában az előadások szeptember 5-én kezdődnek. — Most tartották meg Szentán a légvédelmi tanfolyam vizsgáit. A vizsgát Cetina Jovánka, Szilávnics Miodraga, Szilávnics Alekszandra, Martinovics Vida, Mózes Irén, Babin Eugénia, Spiró Zsuzsa, Hubert Eva, Stösszel Vera, Szávicz Mária, Jovics Milica, Burics Dragica, Márton Péterné, Kopasz Kálmánné, Lukenics Mária, Riesz Józsefné, Habran Margit, Szabó Julia, Ferenczi Ibi, Bukovetz Mára, Deák Erzsébet és Mo'nár Erzsébet tették le sikeresül. A vizsgáztató bizottság elnöke Vujics Száva a városkereszt helyi szervezetének elnöke volt. — A szentai városi parügyszályon Keczell M. Imre vendéglős, Kovács Dobák Mihály darálómalmos, Burány Károly gabonakereskedő, Pollák Hermína nyersbőr- és tollkereskedő és Budics Fránya gyümölcskereskedő kaptak iparendélyt az elmu't két hónap alatt. — A gazdasági ifjak vasárnap, szeptember 8-án bálra rendeznek a Vass-féle vendéglőben. — A városháza alatt lévő 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 81, 41., 42., 44 és 45. számú üzlethelyiségeket szeptember 19-én adja bérebe a város. gazdasági hivatalban megtartandó nyilvános árverésen. Közlelbbi feltételek a városi gazdasági hivatalban tudhatók meg. Kiküáltási ár az az összeg, amelyet a bérlők most fizetnek a bérelt üzlethelyiségekért. — A városnak 50 öl szalmára van szüksége. Akinek van eladó szalmája, jelentkezzen a városi gazdasági hivatalban. — A városi képviselőtestület szegényügyi bizottsága ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az eddigi ingyenes orvosi kezelésre jogosító szegénységi bizonyítványok érvényüket veszítik. Ugyancsak érvényét veszti a szegénykataszter is, amely szerint telen az ingyenkenyeret osztották Mindenki, aki igényt tart ingyen orvosi kezeésre vagy a téli ingyen kenyérré, jelentkezzen a városháza nagytermében kedden, csütörtökön vagy szombaton délután 3 órakor.

— Tankönyvek, iskolatáskák, füzetek, író- és rajzszerkek nagyválasztékban kaphatók Ábrahám János könyv- és papirkereskedésében, Kr. Petra I. 30. a plébániatemplom mellett.

— DEBELYACSAI HIREK. Az előjáróság felhívta a lakosságot, hogy minden család jelentse be a község házában buza és lisztkészletét. — A kulukmunkát a község területén ezen a héten kezdik meg. — Gachal János esperes nyári szabdságáról visszatért és újra megkezdte működését. — Faragó István debelyacsai borbélysegéd a crepajai bucsun ellopta Lucsetinác István felöltőjét. A rendőség őrizetbe vette. Kihallgatása során beismerte, hogy betört Betyár József hentesüzletébe, ahonnan szalámit vitt el.

— Doroszlóvi hírek. Az Önkéntes Tűzoltótestület csapata szeptember 8-án résztvesz a Prigrevica Szveti Ivánon tartandó tűzoltóversenyen. — Doroszlóvön már hetek óta sertésvész dühöng, mely a sertésállományt megtizedelte. — A tengericsövek az utóbbi napokban szépen fejlődtek, azonban jó termés csak akkor lesz, ha még néhány hétig meleg marad az idő. — A szőlőtermés tönkrement. Az idén csak a kender, a bab és burgonya adott kielégítő termést.

— HORGOSI HIREK. A minisztertanácsnak a lakosság és katonaság elöljárói hozott rendelete értelmében, a községi előjáróság felhívja mindazokat, akiknek bármilyen gabonájuk van, hogy legkésőbb folyó hó 10-ig bezárólag a község háza 5. számú szobájában Timári Ferenc gazdasági referensnél jelentsek be nyilvántartás végett. A rendet ellen vétőket a törvény teljes szigorával büntetik. — Mivel a községben a patás jószágok között körömfájás és takonykór lépett fel, az előjáróság Horgos község egész területére elrendelte a szigorú állat zárlatot. A fertőzés terjedésének megakadályozása céljából összeírják a patás állatokat. — Az előjáróság felhívja a cégtábla és kerékpár tulajdonosokat, hogy a cégtábla és kerékpár után járó és ez évre szóló illetéket a község pénztárába minél előbb fizessék le. — A horgosi földm ves malom és villanyszövetkezet folyó hó 8-án tartja rendes évi közgyűlést Radics Kálmán vendéglőjében. Ha a közgyűlés a megjelént tagok száma miatt nem lenne határozatképes, az alapszabályok értelmében a közgyűlést folyó hó 15-én ugyanazon a helyen és ugyanavval a tárgysorozattal tartják meg. A közgyűlés íránt Horgoson és környékén igen nagy az érdeklődés. — Paprika piaci árak: A keddi piacon az árak szilárdak voltak. Örölt paprikában, csemege 39 din., f... gulyás 31 din., II. gu... merkantil 22 dinár kilonként, zuzott paprika ára 31 dinár. Megjelént a piacon az új csöves paprika is, métermázsója 300 dinár körül mozog.

A ROHICSI (ROGAŠKA) ASVÁNYVÍZ GYÓGYHATÁSA:

vese és hólyagköveknél minél nagyobb mennyiségű Tempel forrásvizet inni jóhatásu

— UJ KEPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN. Strassburg a vándorló főváros. — Voronoff a »nagy elixir« varázslója. — Az új Tiberis-csatorna megnyitása. — A bolgár munkaügyi szolgálat legfőbb parancsnoka Bécsben. — A fasiszta párt főtitkára megátogatja az olasz hadapródokat. — Bezárult Hankongnál az angolok kínai kapuja. — Funk német birodalmi miniszter ötven éves. — Paul Nipkow a távolbalítás német feltalálója 80 esztendő. — Meghalt a májzsuri maharadzsa. — A »Giovinezza« katonái földön, vizen és levegőben. — Varga József magyar iparügyi miniszter Németországba utazott. — Gusztáv svéd király vendégül látta Matuska, Péter stockholmi magyar követet és feleségét. — Megkezdődött Magyarországon az idej labdarugó bajnokság. — Az Asbóth-Körmöczy pár a magyar teniszbajnokság vegvespáros döntőjében. — A német véderő új marsalljai. — A balatonfüredi halásos autókatasztrófa színhelye. — Képek Erdélyből. — A hét humora képekben.

— Sok epe- és májbetegségnél, epeköképződés és sárgaság eseteiben a természetes »Ferenc József« keserűvíz a beleket élénkebb tevékenységre serkenti és az emésztést szabályozza. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra ugy válik igen eredményessé, ha a Ferenc József vizet éhgyomorral, keves forró vízzel keverve isszuk. Reg. S. br. 15485/35.

— Maliigyosi hírek. Maliigyos anyakönyvi hivatalának kimutatása szerint a községben a mult hónapban 14 fiu és 7 lány született. Meghalt 5 férfi és 2 nő, házasságot kötött 4 pár. — A szubotícai mérlegheitesítő hivatal tisztviselői szeptember 16-án, 17-én és 18-án Maliigyoson tartózkodnak és hitelesítik a mérlegeket. A hitelesítés kötelező. — A kerékpártulajdonosok kötelesek kerékpárjukat újból bejelenteni a rendőrségen. — Az előjáróság felhívta a malmosokat és a lisztkereskedőket, hogy készletüket öt napon belül jelentsek be a község házában. — A képviselőtestület egy közigazgatási tisztviselői állásra pályázatot írt ki.

Iskolakönyvek az összes iskolák részére
skolaszerkek legjobb minőségben előnyösen szereshetők be
KARDOS könyv- és papirkereskedésben Noviszád Kr. Petra II. 25. — **Poverenje** tagja

— Születés, házasság, halál Szrbobranban. Született 12 fiu és 15 leánygyermek. Házasságot kötöttek: Jurics Iván és Kurjácski Vera, Bélics Nesztor és Lékics Mileva, Pivniciski Mileta és Bélics Milica, Nagy István és Farkas Julianna, Gavrilov Gojko és Topolácski Jovánka, Hatalák István és Fazekas Verona. Meghaltak: Jojkics Milena 15 napos, Radoszavlyev Bosko 12 éves, Takacs József 59 éves, Simonyik Erzsébet 18 éves, Katyanszki Obrad 41 éves, Zs'zs'cs Dusan 32 éves, Bozsin M. ka 54 éves, Naumov Sziván 85 éves, Dásics Száva 41 éves, Krausz Krsztina 75 éves, Sijacsics Nera 58 éves, Rádovics Zorka 48 éves korukban.

— Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sa.J, Trg Oslobođenja 2.

Szombat este egyettközi ifjusági est a noviszádi Daloskörben a teleti gyermekek jelsegélyezésére

A noviszádi magyar kulturális egyesületek ifjusági szakosztályai szombaton, szeptember 7-én este kilenc órai kezdettel tánccal egybekötött műsoros estét rendeznek a Daloskör Nikola Tesla utcai helyiségében. A szombati műsoros est tiszta jövedelmét a teleti árvizkárosult gyermekek segélyezésére fordítják.

A szombati MKE hírei: A szombati Magyar Közművelődési Egyesület közönségtalálkozója minden hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 5-7 óra között ingyenesen a tagjainak rendelkezésére. Bővebb felvilágosítással a könyvtár-órák alatt a könyvtáros szolgál. — Szeptemberben ismét megkezdjük magyar irodalmi kurzusunkat és az iparos és kereskedő ifjak továbbképző kurzusát. Ez utóbbin a könyvvitel, levelezés, számtan a geometriával és kalkuációval, valamint a jogi ismeretek kerülnek előadásra legalább is a mestervizsgák anyagának megfelelő terjedelemben. Az összes tanfolyamok ingyenesek. Jelentkezni lehet egész nap a Magyar Olvasókör gondnokánál vagy a fentjelzett könyvtárak alatt az egyesületi könyvtárosnál. A tanfolyamok elkezdéséről az érdeklődőket külön értesítjük.

Filmeznek az angol repülőgépek. Londonból jelentik: Filmfelvevőkészülékkel szerelik fel az angol repülőgépeket. A felvevőkészülékek abban a pillanatban kezdenek működni, amikor a repülőgép gépfegyvere dolgozni kezd. A felvevő lencse is együtt mozog a gépfegyverrel. Ezzel a berendezéssel a gépfegyvertűz eredményességét akarják ellenőrizni.

Spanga mindvégig abban reménykedett, hogy utóvégre is kegyelmet kap. Hiszen ő, mint kihallgatásai alkalmával váltig bangozta, főuri sarj: Mallóry báró természetes fia. Gyerekkorából emlékezett, hogy hallotta ezt valahogyan.

Ebben a reménységben ringatta magát az országbíró huszára, Berecz János is.

Hiszen ő csak rabolni engedte be a cimborákat, nem hogy öljenek is!

S még akkor is nyugtogatta a nyakát a vesztőhelyen a Kerepesi-ut felé, nem jön-e a kegyelemmel a királyi futár, amikor az öreg Kozarek már rátette a hurkot.

De Spangát is érte még egy keserves csalódás, már éppen a siralomházban.

A sok néző közt odajött az anyja is, a rezzendes Borcsa.

Megállt a fia előtt, aki könyökre támaszkodva bus'akodott az asztal mellett s kemény-hidegen így szólt hozzá:

— Megérdemled, Pali, az akasztófát. Azért jöttem el ide, szegényszemre, hogy ezt megmondjam neked.

— Remélem, hogy megkegyelmeznek, — mondta zavartan Pali.

— Na akkor én elmegyek a császárhoz és térdepelve fogom kérni, hogy vonja vissza a kegyelmet. Mert nemcsak a grófotokat ölted meg, hanem anyádat is kirabolta.

A kőszívű anyja azt az ötszáz

ZENE FILM SZÍNHÁZ MŰVELŐDÉS MŰVESZET IRODALOM

Diák-est a feketicsi Polgári Magyar Olvasókörben

A feketicsi Polgári Magyar Olvasókör az elmúlt szombaton deák-estet rendezett, amelynek műsorát tulajdonképp a feketicsi vakációzó diákok adták. A műsort a kitűnő diákzenekar indulója vezette be, utána dr. Józsa Lajos bevezetőt mondott. Ezután ismét a diákzenekar játszott, majd ifj. Csoma Mihály felolvasta Móra Ferenc egyik elbeszélését. Pacal Sándor Petőfi »Távolból« című versét szavalta, majd a diákzenekar magyar nótákat játszott. Sárosi Pista elszavalta Petőfi »Falu végén kurta kocsmá« című versét, majd Dujmovics Zdravko ugyanazt a verset előadta szerb fordításban. Ifj. Bartha Gábor csel-

lőn magyar nótákat játszott, utána előadták »A szekrény titka« című diákszindarabot, amelynek szereplői a következők: ifj. Bányai Lajos, Kovács Jenő, Sárosi Karsai és Kasza Bólint.

A szünetet a diákzenekar magyar nótái töltötték ki, majd Sárosi Pista felolvasta Móríc Zsigmond egyik elbeszélését. Végül Póth István okleveles tanár mondott diákbuszutatót. Ezután a diákok a zenekar kíséretével elénekelték a Ballag már a vén diák című diákdalt.

A közönség sok tapsal köszönte meg a rendezők fáradságát. Az előadást dr. Józsa Lajos ügyvéd és Németh Mihály rendezte.

Eltűnt Madelaine Caroll? Londonból jelentik: Madelaine Caroll, a híres angol filmszínésznő, Spanyolországból Franciaországba utazott és azóta semmi hír sem érkezett róla. Azt hiszik, hogy a híres filmszínésznő eltűnt.

A noviszádi kulturszövetség felhívása. A noviszádi kulturszövetség ezúton is felhívja taggyűléseit, hogy tagjaival együtt minél nagyobb mértékben vegyenek részt Ófelsége II. Petár király születésnapjának megünneplésében.

Zenei gimnáziumok Németországban. Bécsből jelentik: Zenei gimnázium nyílt meg felülvel ezelőtt Majna-Frankfurtban. A tavasszal Lipcsében és Bácsben is megnyílik egy-egy zenei gimnázium. Ezekben a gimnáziumokban a német népi és a klasszikus hellén nevelés mellett a legfőbb tárgy a zene. A gyermekeket nemcsak karéneklésre, de hangszermuzsikára is tanítják és nagy súlyt helyeznek a ritmusérzék fejlesztésére, valamint a sportra is.

Kérem a szombati olvasókhöz. A szombati Magyar Közművelődési Egyesület a nyári szünet után ismét megkezdte jól bevált tanfolyamait. Az idén különös súlyt kíván fektetni a magyar írástudatlanok s a magyarul írni-olvasni nem tudó magyarok oktatására. Ezek felkutatása azonban nehéz feladat. A tanfolyam hírlapi meghirdetése semmi eredményt nem hoz, mert épp azok, akiket illet, elolvasni a hirdetményt nem tudják. A magyar újságolvasó közönséget kérjük tehát, hogy siessen segítségünkre. Nem kérünk sokat, csak annyit, hogy vegye számba minden olvasó közvetlen környezetét, ösmerősei sorát s akikről megállapítja, hogy analfabéták, vagy magyarul írni, olvasni nem tudnak, hívja fel azoknak figyelmét tanfolyamunkra, de egyben jelentse is be szóval vagy írásban az illetők címét vagy e lap szerkesztőségében, vagy pedig hétfőn, szerdán, szombaton délután 5-7 óra között a könyvtárak alatt könyvtárosunknak a Magyar Olvasókörben. Reméljük, hogy az olvasók méltányolják törekvésünket és segítenek bennünket a magyar analfabéták felkutatásában.

A szuboticei Városi Mozi régi bérloje szeptemberben is tarthat előadásokat. Szuboticáról jelentik: A szuboticei Városi Mozi — mint ismeretes, — áreljéti utján újra kiadták négy évre. Tekintettel arra, hogy Szubotica város képviselőtestülete eddig még nem tartott ülést és így a bérletszerződést még nem hagyta jóvá, dr. Lipozencsics László városelnök a régi bérlo szerződését szeptember hóra meghosszabbította.

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége.

A Róka kórház

Iszgalmas történet a száz év előtti Budaapest mélysegeiből

— A Dunások megalkodnak a jók elveszik jutalmukat.

(160)

forintot, amelyet a fia elrabolt, nem tudta neki megbocsátani a siralomházban sem.

S ridegen folytatta:

— Az akasztásodat is végignézem holnap, fiacskám, hogy lássam, hogy te jessedik be rajtad a sors!

— Jól van anyám, tegyen úgy, ahogy jónak átja, — viszonzá Pali közömbösen. — Hanem azt mondja már meg va'ahára: én, ugye, a Mallóry báró fia vagyok.

A szörnyű Borcsa felröhögött. — Vagy te a Mallóry báró fia, veszett fenét! Nem én, hanem a Béressy-lány volt az, akit a báró megejtett: az, aki szakácsné és kapus volt Réms grófnénál, míg csak azt a vén boszorkányt a bárányal együtt el nem vitte az ördög. Krumpfleevő tót paraszt apának vagy te a törvényes és igaz gyermeke és nem másé, akasztófára érdemes Spanga Pál!

S az asszonyosság, Spanga Pál méltó szülője, ezze! a bucsuszóval hagyta ott a siralomházban leké-

tői lelkedezett fiumagzatját.

Hej de sokan nézték végig másnap az akasztást, ott a kerepesi-uti törvényház tágas udvarán, azon a tájon, ahol most a Debrecen-szülő emelkedik!

Még kiunt az utca is tele volt a nagy tömeggel.

Akik meg odáig sem tudtak előfurakodni, a szomszédos házak meg a fák tetejéről nézték a hármaskasztást.

Egy pesti uribarátom meg éppen azt beszéli, hogy a Luther-templom tornyából nézte hatesztendő kölyökkorában gyerekpajtásaival együtt, hogyan huzza föl szép sorjában az öreg Kozarek a banditákat.

Három akasztófa volt egymás mellett, azon száradt a három gazem.

Itt a három között Gyémántos Pali vált a nép között a leghirhedettebbé.

Még tán ott lógott az akasztófán, mikor már széltében énekeltek mindenfelé:

»Spanga Pali gyémántgyűrűt hordott, Mindig grófok és bárók között forgott. Látod, Pali, látod, mivé lettél: Hóhétkézre, bitóra kerültél!«

Hogy mi volt Mallóry báró szerepe Mailáth meggyilkolásában, azt nem tudta meg, soha senki.

Spangaék kihallgatásai és a végtárgya ás során beszéltek egy öreg komornyikról, aki azokban az időkben többször köztük telepedett s régi gyilkosságok történetét e'evenitette föl. Hogy ezt meg azt a grófot hogyan ölték meg s rabolták ki az inasai s olyan ügyesen csinálták, hogy nem lehetett rájuk sütni a gyilkosságot. Akkor néztek össze Spangaék s kezdtek tanakodni azon: nem lehetnének-e ők is ilyen módon gazdag emberek?

A gyilkosság gondolatára tehát az az öreg komornyik vezette őket, aki a büntett megtörténte után sohasem mutatkozott többé.

Vagy az az öreg postás, aki a gyilkosság dé'öttjén a Zöld kószoruban azt beszélte Berecznek, hogy éppen az imént huszonnégyezer pengőt kézbesített az országbíróknak, aki a pénzt csak úgy be'ökte, s bezárta a Wertheim-kasszába.

Erre futott cinkosaihoz Berecz: ma, vagy soha!

Ki volt az az öreg pénzeslevél-hordó, csakugyan az volt-e, vagy ugyanaz az ember volt, aki előbb az öreg komornyik képében megjelent?

Rövid sport hírek

A petrovgrádi ZsSK pénteken a BSK csapatát látja vendégül barátságos mérkőzésre. A ZsSK-BSK mérkőzés délután félöt órakor kezdődik az Obilics-pályán, előtte 2 órai kezdettel atlétikai viadal lesz az Obilics és a Szubotica LAK csapatai között.

Debelyáca: Spárta—Novacnyai SK 11:2 (5:1), barátságos. A Spárta állandó fölényben volt a szép játék után biztosan győzött Komáromi I (5), Bokros (2), Tóth Gy. (2), Venczel és Cs. Kovács (1-1) gójaival. Vasárnap a Spárta a kovácsicai Sz'áviát látja vendégül barátságos mérkőzésre.

A Szerbia körüli kerékpáros verseny V. szakaszán, a Koszovszka Mitrovica-Szkoplye útvonalon a zagrebi Pokupec futott be elsőnek, aki 30 perccel előzte meg a másodiknak beérkezett Peterneit. Az összesített pontversenyben még mindig Peternel vezet Gartner és Podmilstviak előtt.

Erdélyi napot rendez az MLSz október valamelyik vasárnapján. Ezen a napon a visszakerült terület legkisebb helységébe is ellátogat egy-egy magyar csapat barátságos mérkőzésre. Mint-hogy az MLSz őszi műsora amugyis zsúfolt már, a magyar szövetség nem tudja elküldeni csapatát tavasz előtt se Beográdba, se Zagrebba.

Zagrebban szombaton és vasárnap horvát-szerb válogatott atlétikai viadalt rendeznek. A Szerb Szövetség csapatában több noviszádi atléta is szerepel, akik pénteken a 12.58 órai vonattal utaznak el Noviszádról és Pazován csatlakoznak a beográdi válogatottakhoz. A szubotica és szombori atléták Vinkovcin csatlakoznak társaikhoz.

A Csantaviri AK alighanem megóvja a topolai JAK ellen elvesztett bajnoki mérkőzést. Az óvás alapja az volna, hogy a mérkőzést a kijelölt Beleszlin helyett Csósics szükségbíró vezette. Csósics pedig tudvalevőleg egyik vezetőségi tagja a JAK-nak.

SPORT

Pénteken és vasárnap is bajnoki forduló lesz a Szerb Ligában

A Nagy Kupának péntekre tervezett első fordulójából megint nem lett semmi, a Szerb Szövetség igazgató tanácsa ugyanis szokásos heti ülésén péntekre, Ófelsége II. Petar király születésnapjára és vasárnapra is teljes bajnoki fordulót rendelt el. Pénteken a sorolás szerint esedékes IV., vasárnap pedig az V. fordulót bonyolítják le. A döntés ellen a szarajevói Sz'ávia képviselője tiltakozást jelentett be, mert a Sz'áviának pénteken otthon, vasárnap pedig Szubotican kell játszania, ami a hosszú utat tekintve véve, meglehetősen nagy teljesítmény. Viszont a noviszádi Vojvodina is nagy feladat előtt áll: pénteken Szarajevóban, vasárnap pedig Beográdban kell játszania, noha csak szombaton érkezik vissza Szarajevóból.

A kétnapos ligaműsor így fest:

Péntek: Beográdban Jugoszlávia—BASzK (játékvezető Menkovics) és

BSK—Jedinstvo (Podubszki), Szarajevóban Sz'ávia—Vojvodina (Ninkovics) Szkoplyében Gragyanszki—ZsAK (Tomics) és Borovón Bata SK—Jugoszlávia (Jabuka), játékvezető Vasza Sztetanovic.

Vasárnap: Beográdban Jedinstvo—Jugoszlávia (J) és BASzK—Vojvodina, Borovón Bata SK—BSK, Szkoplyében Gragyanszki—Jugoszlávia és Szubotican ZsAK—Sz'ávia.

Ugyanezen az ülésen felfüggesztette a tanács Csulik borovói kapus játékjogát, mert Csulik a Horvát Szövetséghez tartozik, tehát nem játszhat a Szerb Szövetséghez tartozó egyesületben.

Szeptember 22 és 29-ét a Szövetség lefoglalta nemzetközi mérkőzésekre. Az első napon, a tervek szerint jugoszláv-román válogatott mérkőzés lesz Beográdban, 29-én pedig magyar—jugoszláv mérkőzés Budapesten.

KIJELÖLTÉK A JUGOSZLÁVIA ELLENI MAGYAR USZÓCSAPOTOT

A hét végén, mint ismeretes, Szegeden magyar—jugoszláv válogatott uszóverseny lesz. A magyar csapat tagjai: 100 m gyorsuszásban Eleméri,

400 m gyorsuszásban Tátos, 100 m melluszásban Kovács, 200 m melluszásban Fábán, 4x200 m váltóban Eleméri, Gróf, Tátos és Végházi (esetleg Körösi). A vízilabda-csapatot dr. Ivády szövetségi kapitány csak a heti edzés után állítja össze.

Ki tudná most már megmondani? Akkoriban ügyet sem vetettek rá.

Vajjon Mallory báró volt-e?

Erre nézve nem találtunk semmi adatot, de ha olvasóink azt gondolják, hogy ő volt valóban, alkalmassint nem messze járnak az igazságtól.

Bizonyosan ugyancsak ő volt az is, aki a gyilkosság megtörténte után a várat behálózó alagutakon az országbíró lakásába hatolt s az országbírókól a Mallory-aktákat elorozta.

És hát ez a Mallory báró, ez a vérszesen sötét kalandor elpusztult csakugyan, ott az Abdurramán basa kertjében, egykori szeretőjének, a tébolyodott Karnek Eliznek házálos ölelésében?

A SZÉPREMÉNYŰ MALLORY-CSEMETE

A csatatereken nemcsak győzelem és vereség születik. A véres dicsőségnek, amely évszázadokra szórja szét borzasztó fényét, sötét árnyéka van, amely rögtön a győző elvonulása után jelentkezik. Amint az éj ráborul a piros mezőre, jön a fekete hollócsereg, a háboru hiánáinak, a hullarablóknak ocsmány tömege.

Mint Hugo Victor írja a »Nyomorultak«-ban, a water'osi ütközetben két sereg bánt el a szegény franciákkal: Wellington és Blücher hadái után következtek a fosztogatók, a nagy összecsapások zseb-metszői.

Nem azért jönnek, hogy eltemessék a halottakat és segítsenek

a sebesülteken, hanem hogy meg-rabolják és kifosszák őket.

Ilyen visszataszító jelenet játszódott le a Várban, a Karnek-házban, amikor a rettentő küzdelem Mallory Zdenko báró és Feriék között lefolyt.

Mikor a báró pusztulása és banditáinak szélnek bocsátása után a győztes csapat eltávozott, két nő maradt a házban, amely az elbeszélte események színhelye volt.

Borcsa, Spanga Pál anyja volt az egyik, Reims grófnő virágos kertjének szörnyű gondviselője, akit Rácz Feriék megkötözve hagytak hátra a háremben.

A másik a portásné volt, aki szakácsnő is volt egy személyben.

Az utóbbi folyton kémlt és leselkedett, mióta Mallory báró Reims grófnő keresése közben felkötötte.

Perzselő kíváncsisággal észlelte a nagy fölfordulást, amely az egész házban eluralkodott, hallotta az ordítószavakat, a szaladgálást, a lövéseket.

De bár majd megölte a kíváncsiság, nem mozdult el a portáskasból és a kapu elől: onnét fülelt és vizslatott szerzte, hogy megértse az eseményeket.

— Legjobb, ha az ember semmibe sem ártja magát szükség nélkül, — ez volt az ő becsülete. — Milyen jó lesz, ha majd tanúnak idéznek, minden kérdésre ezt válaszolni: Nem tudom, nem láttam semmit.

De azért annyit kivett a nagy zürzavarból, hogy sok idegen ju-

tott be valahogyan a kettős épületbe s hogy a ház titkait fölfelezték.

Látta Spanga Palit, a Borcsa fiát lábujjhegyen elosonni és kiszökni a kapun.

Hallotta a győzelmes idegen társaságot visszatérni; hallotta, hogy a báró, a grófnő és az örült borzasztó véget ért.

Amikor a győztes csapat a titkos átjárón átvonult a konzulátusi épületbe és a Karnek-házban semmi nesz sem hallatszott többé: Kati néni a kapu kukucskalóján kémlt tovább kifelé az uccára, mikor megy el a szomszéd házból a sok idegen s kik azok?

Látta aztán az elvonulásukat.

— Ime, viszik a leányokat — soro'ta föl magában. — No ezekre se kel' főzni ezután!

— Hát az a szerencsen asszony kifelé, miféle? Meg az a két fekete inas!

— Nini, a kis pupos, aki tegnap reggel a grófnőnél járt!

— És még kéményseprő is van közöttük!

Mikor a szomszéd ház is elcsöndesedett, Béresi Kati, a szakácsné, a titkos átjárón a konzulátus épületébe osont.

Nagy csodálkozására a sok férficseléd közül már csak egyet talált ott, Paolót, az ujdonsült portást.

Mert nem értettek egymás nyelvén, Paoló jelekkel közölte Kati-val, hogy a báró elpusztult s Reims grófnőt is elvitte az ördög.

— Borcsa?

TENISZ

A SZERB SZÖVETSÉG NEMZETKÖZI VERSENYE BEOGRÁDBAN

Ma kezdődik a Beográdi TK pályáján a Szerb Szövetség nemzetközi versenye Jugoszlávia bajnokságáért. Ófelsége II. Petar király, a verseny fővédnöke, a férfi egyes győztesének értékes vándorserleget ajánlott fel, amely egymásutáni vagy 5 nem folytatólagos győzelemmel szerezhető meg végleg. A versenyen a szokásos számok szerepelnek, résztvevői és nézői a K 13 igazolvány megváltása ellenében 50 százalékos vasuti kedvezményvel utazhatnak Beográdba szeptember 5-8. között.

★

A magyar—jugoszláv válogatott mérkőzés holnap kezdődik Budapesten a BLKE-pályán. A versenyt az olasz »Trofeo E. 42«-ért, a KK szabályai szerint bonyolítják le, lesz tehát 4 egyes és 2 páros mérkőzés. A jugoszláv csapat Lukinics Pero szövetségi kapitány vezetésével tegnap utazott el a magyar fővárosba.

Kerékpárok, gumik, varrógépek

és az összes alkatrészek csak nagyban

Re-Ko

BEOGRAD,
Kralja Petra 44. Telefon 21-484

Paoló csak a vállát vonogatta. Mit tudja ő, mi történt Spangánál.

Béresi Kati visszatért a Karnek-házba és Borcsa keresésére indult.

Tán csak nem vezett el ő is a nagy öldöklésben?

Nagysokára talált rá, lent a háremben, siralmas állapotban. Kezélába megkötözve, szája kendővel betömve.

Persze rögtön kiszabadította kínos helyzetéből.

Amikor nagyjából közölte vele a történeteket, Borcsa alig tudott hová lenni a nagy sopánkodástól.

— Valóságos égszakadás, földindulás volt ez! Na még ilyen! S a grófnő csakugyan meghalt?

— Paoló mondta, hogy kampec lett ő is.

— S rajtunk kívül nincs senki a házban?

— Senki.

Borcsa jelentősegesen nézett a Kati szemébe s kis szünet után ezt kérdezte:

— Lepecsételték a szobákat?

— Nem!

Már sejtette Kati, min jártatja az esztét a derék asszonyság.

— Igazad van, — mondotta megértőleg — miért hagynók idegenek kezére jutni az értékesebb holmit? Nem is tud arról senki, csak mi ketten.

— Gyerünk föl és legelőször is csak nézzünk körül alaposan. Ha aztán csakugyan úgy van a do'og: a grófnő holmiján szépen megosztunk.

(Folytatjuk)

KÖZGAZDASÁG

A zöldség és főzelékfélék az idén 200-300 százalékkal drágábbak, mint tavaly

A nagy kínálat ellenére változatlanul magasak az árak

Az idei év alaposan próbára teszi a háztartások pénzügyi egyensúlyát. Az árak az egész vonalon hihetetlen mértékben emelkednek, de a fogyasztó közönség nagy részének jövedelme egyáltalán nem növekedett a drágaság arányában. Az iparcikkek drágasága mellett különösen az élelmiszerek árának emelkedése érinti fájón a közönséget. Az életszínvonal csökkentésével korlátozni lehet az iparcikkek vásárlását, de az élelmiszereket meg kell venni, akármennyibe is kerülnek. A huszfogyasztás állami korlátozása csak megelőzte a fogyasztók kényszerű lemondását az eddigi napi huszfogyasztásról. Ha az állam nem rendelne volna el a hústalan napokat, a közönség maga vezetne volna be, mert a ma-mutjövendelműeken kívül, az átlagkeresők nem engedhetik meg manapság maguknak azt a fényűzést, hogy naponta húst vegyenek.

A husról le kellett mondani, de a zöldségről és főzelékről nem mondhat le senki, annál kevésbé, mert a nagyon drága kenyér helyett is kénytelenek az aránylag még olcsóbb főzelékekkel beérni. Sajnos a főzelék és zöldségfélék is olyan drágák ma, hogy még ezek mindennapi beszerzése is csak nagy nehézségekkel jár. A noviszádi, de Jugoszlávia többi piacán is mindenből éppen elég áru kerül a piacra és bár a kínálat igen nagy, az árak mégis változatlanul magasak.

Ilyenkor ősszel, amikor a gondos háziasszonyok igyekeznek téli szükségleteiket beszerezni, különösen nagy az élelmiszer- és zöldségpiacokon. A termelők tudatában is vannak ennek és nagy mennyiségben hoznak mindent a piacra. Noviszádon a Temerini uti nagypiacon, de a Futaki uti és Háltéri piacokon is minden kapható bőven — csak a pénztárca tartalma is tegye lehetővé a beszerzést. Az idejű árakat a tavalyiakkal összehasonlítva, azt a megdöbbentő megállapítást kell tenni, hogy ami a legolcsóbb, az is megegyezően annyiba kerül, mint tavaly.

A legtöbb cikk ára azonban, kétszerese, háromszorosa, sőt négyszerese a tavalyi áraknak.

Az elmúlt esztendőben a legdrágább paradicsomot egy dinárért adták, a tömegáru azonban 60—70 para volt kilonként. Ma három dinár alul nem lehet befőzéshez szükséges paradicsomot kapni. Még inkább megdrágult az uborka. Tavaly 8—10 dinár volt száza, tegnap negyven dinárt kellett száz uborkáért fizetni. A paprika az elmúlt évben 4—6, a legfinomabb husos paprika 8 dinárba került százanként, az idén 10—20 dinárba kerül ugyanaz az áru. A hagyma a tavalyi 60—70 para helyett 1.50 dinárba kerül kilonként, de több mint kétszeresére emelkedett a burgonya is, amelyet 1.80—2 dinárért adnak a nagybani vásárlás-

nál, míg tavaly 75—90 para volt kilója. A többi zöldség és főzelékféle ára teljesen arányban áll ezzel a néhány kiragadott adattal.

Még elszomorítóbb a gyümölcs-piac helyzete, természetesen a fogyasztó szempontjából. Most lenne a szőlő főidénye, de bizony csak keveset hoznak a piacra. Ennek a minősé-

ge sem a legjobb, de az ára annál magasabb. Tavaly a legszebb plemenkát kicsinyben 3—4, a hamburgit 5 dinárért adták, míg az idén a plemenka kilója 7—8, a hamburgié pedig 12 dinár. A szilva is 5—6 dinár, a tavalyi kicsinybeni 1.50—2 dinár helyett, az őszi-barack leghitványabbja 10 dinárba, a szebb áru 14—16, sőt 20 dinárba kerül kilonként. Az alma 4—8, a körte 6—12 dinár kilonként. Mindez tavaly félannyiba sem került.

Az árak meggyőznek mindenkit arról a nagy drágaságról, amely urrá lett a piacokon és megnehezíti a heti vagy havi fizetéses alkalmazottak megélhetését és annak az életszínvonalnak a tartását, amelyet középeurópai kultúr-ember megszokott.

Ma nyílik meg Budapesten az őszi lakberendezési és háztartási vásár

Budapestről jelentik: Az Őszi Vásár utazási és vízumkedvezményei a külföldiek részére augusztus 25-e óta érvényesek. Budapest idegenforgalma már szemlélatomást megélt, de bármennyi vendég érkezik is, elhelyezésük nem okoz semmiféle nehézséget és senkinek sem kell attól tartania, hogy nem talál igényének mindenben megfelelő szállást és bizonyára mindenki örömmel látja, hogy

Budapest most is változatlanul olcsó.

A városi és vidéki iparszarnokban, a mögöttes lévő kiscsarnokban és a gépcsarnok körül már teljesen felépült a vásár és már csak a belső »standok« kiképzése van hátra, de ez is folyik éjjel-nappali lázas munkával, hogy a vásár megnyitására ott álljon minden a maga helyén.

Az utazási és vízumkedvezmény igénybevételére jogosító vásári igazolványt bárki megszerezheti minden magyar külképviseleti hatóságánál.

Az utazási kedvezmény a magyar és a jugoszláv vasutakon 50 százalékos,

a szlovák vasutakon 33 százalékos, a román vasutakon pedig a visszautazásnál 50 százalékos. Az utazási igazolvány tulajdonosa magyar vízumot bármely magyar konzulátusnál vagy követségnél rövid uton díjtalanul kap. Az utazási igazolvány ára személyenként 5 pengőnek megfelelő valuta. A vízumkedvezményeket az autón vagy motorkerékpáron érkezők is igénybe vehetik az utazási igazolvány alapján. Az autón vagy motorkerékpáron érkezők

a magyar határállomáson benzinjegyet kapnak

s ennek alapján annyi benzint vehetnek, hogy megtehetik az utat Budapestig és vissza és azonfelül pedig 300 km-nyi ut megtételére is jut az így kiutalt benzinnél.

A vásárt ünnepélyes külsőségek között csütörtökön, szeptember 5-én nyitják meg.

Zágreb városa 30 millió dinár kölcsönt vesz fel, hogy biztosítsa a lakosság téli élelmiszer és tüzelőanyag szükségletét

A lakosságnak szüksége van a város szerzi be — A horvátországi „Pogoda” maximális áron ad búzát Zágreb városának

A lakosság élelmiszerrel és tüzelőfával való ellátása nagy mértékben foglalkoztatja Jugoszlávia minden városát. Tegnap számunkban már közöltük, hogy Noviszád városa is elhatározta városi közlekedési üzem felállítását. Zágreb városa már részleges tervet is kidolgozott arra vonatkozóan, hogyan biztosítsa a lakosság élelmiszerrel és tüzelőanyaggal való ellátását.

Az árellenőrző igazgatóság Zágreb városa részére 20.500 vagon fát utal ki,

ami teljesen elegendő a téli tüzelőanyag szükséglet fedezésére. Ezenkívül Zágreb városa 500 vagon ocsó fát is beszeres, amit féláron vagy teljesen ingyen oszt szét a város szegény lakossága között. A szegény lakosságnak fával történő ellátására Zágreb városa 600.000 dinárt fordít.

A lakosság lisztellátását olyképpen biztosítják, hogy a horvátországi »Pogoda« 300 vagon lisztet bocsájt Zágreb város rendelkezésére maximális áron. Zágreb városa a búzát felőrölteti és a lisztet elraktározza, hogy szükség esetén rendelkezésére álljon liszt. A szegény la-

kosság és a városi népkonyhák részére hatvan vagon búzát örökölt fel Zágreb város vezetősége, még pedig havonként mindig tizenöt vagonnal, amiből népkonyhákra osztják szét

olcsón vagy teljesen ingyen az arra rászorulóknak.

Zágreb városa tíz népkonyhát állít fel, teljesen a katonai konyhák mintájára. A konyhákban meleg ebédet és kenyéret osztanak ki bonok ellenében. Lesz háromféle bon: teljes áru, féláru és ingyenes.

Egy ebédre öt dinár lesz a népkonyhákban. Zágreb város külön bizottságot küld ki és ez állapítja meg, hogy kinek adhatnak teljes áru, kinek féláru és kinek teljesen ingyenes ebédet.

A horvát bánóság fővárosának vezetősége azt hiszi, hogy naponta négyezer embert kell majd élemezni a népkonyhákban, még pedig 25% fizető, 25% félfizető és 50% teljesen ingyenes ebédet kell kiosztani. A három téli hónap alatt 1.400.000 dinárt fordítanak erre a célra. A vagyonos polgárok részére lehetővé teszik, hogy ebéd bono-

kat vásároljanak és a szegényeknek adják, más adomány helyett.

Zágreb városának a tüzelőfa, liszt, buza stb. beszerzésére körülbelül 25 millió dinárba lesz szüksége. Tekintve, hogy a fa és liszt nagyrészt eladják, körülbelül három millió dinár kell majd az ingyen szétosztásra kerülő fa és liszt költségeinek fedezésére.

Zágreb város közgyűlése ezért megbizta a polgármestert, hogy **harminc millió dináros kölcsönt vegyen fel,**

amit tavasszal visszafizet a város. A kölcsön kamatainak és a szegények ellátási költségeinek fedezéséhez szükséges összeget szociális pótdóval akarják biztosítani.

A horvát bánóság fővárosa ily módon reméli eljött venni annak, hogy lakossága az elkövetkezendő télen bármilyen tekintetben is szükségét szenvedjen.

□ Nagy forgalom volt a debelyacsai vásáron. Debelyacsán vasárnap országos vásárt tartottak, amely kitűnően sikerült. A vásáron rég tapasztalt nagy forgalom nyilvánult meg. A választási malacok párja 160—180, egyéves kockák 1000—1200 dinárért kelttek el. A lovakat 2000—5000 dinárért, az ökrök párját 5000 dinárért vásárolták. A kirakodó vásár eladói sem panaszkozhattak.

□ A munkabérek emelése miatt a »Jugocselik« felemelte a szénárát. Beogradból jelentik: A Jugocselik birtokában levő brezai és zenicai szénbányák szénének árát felemelték. A kockás, darabos és diószén ára 50, az aprószén ára pedig 40 dinárral emelkedett tonnáként. Ez az áremelés szeptember 1-én lépett életbe. A szénárakat, a munkabérek emelése következtében emelte a Jugocselik.

□ Nem kapnak prémiumot a tojásexportőrök. Beogradból jelentik: A tojásexportőröknek eddig adott prémium határideje szeptember 1-én lejárt. Az érdekelt kereskedők kérték, hogy tovább is fizessék nekik a prémiumot, a Narodna Banka melletti devizabizottság véleménye azonban az, hogy a mai magas és szilárd tojásárak mellett teljesen felesleges még prémiumot is adni az exportőröknek és ezért elutasították a kérvényt. Beavatott körökben bizonyosra veszik, hogy egész sor más cikk kiviteli prémiumát is törölni fogják.

□ Megkezdődött az előadás a feketicsi tanonciskolában. Az előadást Bartha Gábor tanonciskolai igazgató megnyitó szavai vezették be. A folyó iskolai tanévre Bartha Gábor igazgató az oktatókat a következőképpen osztotta be: Hoffmeister András tanító tanítja a technológiát, alkotmánytant és egészségtant, Kozma László tanító a számtant, mértant, fizikát és hémiát, Klein Richárd tanító a szerb nyelvet, történelmet és földrajzot, Bartha igazgató a szak és szabadkézi rajzot adja elő. A vallástant Scherer Péter, Póth Lajos lelkészek és Bartha igazgató tanítják. Az oktatás ideje minden héten hétfőn, szerdán és pénteken délután 5—7 óráig, csütörtökön délután pedig rajzóra 1—4-ig. Az iskola igazgatósága felhívja a szülők és munkaadók figyelmét, hogy a tanító köteles gyermekeket rendszeren járatni az előadásokra, mert a mulasztók ellen a törvény szellemében kénytelenek eljárni, amely a vétkesekkel szemben súlyos pénzbírságot állapít meg.

TŐZSDE

BEOGRADI ERTEKTŐZSDE
Devizák: (kínálat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

Szeptember 4.

London (egy font) 181.35—178.15.
Newyork (100 dollár) 4485—4425, Genf (100 svájci frank) 1020.29—1010.29, Szabolci (100 drachma) magánkliring 58.85—58.15, Newyork magánkliring 5320—5480, Berlin magánkliring 1490—1470.

Allampapírok: 7%-os beruházási kölcsön — 99, 7%-os Hip. bank kötvény — 102, 8%-os külföldi kölcsön — 100, 7%-os külföldi kölcsön — 94.50, 4%-os agrárkölcsön — 53, 2 1/2%-os Ratna Steta 447—446, kötés 446, 6%-os béguruk — 77, 6%-os dalmát agrár 71—70.50, kötés 71.

Részvények: Narodna Banka 7700 — Agrarna Banka 202—200.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Megállapított buzaárak október 31-ig: Buza 70 kilós 2 1/2%-os 285, 71 kilós 2 1/2%-os 287.50, 72 kilós 2 1/2%-os 290, 73 kilós 2 1/2%-os 292.50, 74 kilós 2 1/2%-os 295, 75 kilós 297.50, 76 kilós 2 1/2%-os 300, 77 kilós 2 1/2%-os 302.50, 78 kilós 2 1/2%-os 305, 79 kilós 2 1/2%-os 307.50, 80 kilós 2 1/2%-os 310, 81 kilós 2 1/2%-os 312.50. Árpa bácskai és szerémi 62.63 kilós 340—345, bácskai és szerémi tavaszi 66.67 kilós 390—395, baranyai tavaszi 65.66 kilós 395—400, Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 305—310, Tengeri bácskai 395—400, vrsaci paritásban 392.50—395, indiai paritásban 395—400, Buzafalst nullás gg és g és dara 723, 70%-ig kiőrölt kenyérliszt 358, Buzakorpa a Dunabánság területéről franko malom, vagon vagy uszály, gyújtóforgalmi adó és zsák nélkül 180, Fehér bab bácskai és szerémi 2 1/2%-os, zsák nélkül 482.50—465, Forgalom: csekély.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 10.00, London 17.625, Newyork 439, Milánó 22.15, Berlin 175.50, Szófia 5.35, Bukarest 2.30.

□ Fokozni akarják Jugoszlávia kokszttermelését. Beogradból jelentik: Az erdő- és bányatügyi minisztériumban rendezett ülésen megbeszéltek az ország kokszttermelésének növelése érdekében. Várható, hogy állami felügyelet alatt részvénytársaság alakul, amelyben a részvények többsége az állam tulajdonában lenne, de emellett a magántőke is érdekeltiséget vállalna. A kidolgozott terv szerint, a felállítandó kokszttermelő üzem 300.000 tonna koksztot állítana elő, ami Jugoszlávia kokszt szükségletének fedezésére elegendő lenne. A jugoszláv koksztot lignitből állítanák elő és ez a kokszt jóval olcsóbb lenne a másikonál. A terv végleges elfogadása tekintetében rövidesen határoznak.

KESŐ BANAT

— Miért vagy olyan rosszkedvű?
— Képzeld csak, ta'áltam a vilámoson egy százdinarost és miután nem akadt gazdája, megfeleltem a szomszédommal.
— És ezért van rossz kedved, ahelyett, hogy örülnél?
— Csak hagyd e', utólag kiderült, hogy a száz dinár az enyém volt.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 — dinár, vastagbetűs 2 — dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12 — dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

ALLÁST KERES

TIZENKILENCÉVES vas- és fűszerkereskedőségé azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 5097

URI HÁZHOZ házvezetőnek, dolgozó, művelt nő ajánlkozik. Érdeklődők tudassák címüket a kiadóhivatalal. Jelige: »Komoly«. 5135

HÁZMESTERI állást keres többévi gyakorlattal rendelkező fiatal házaspár. Cim a kiadóhivatalban. 5196

SZABÓSEGÉD, 24 éves, önállóan szabni tudó állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 5197

ATHELYEZÉS miatt eladó ház a Schultz-malomnál. »Ingatlanforgalmi iroda« Noviszd, Zseleznicak 1. 5207

16 ÉVES 3 polgári iskolát végzett lány bármilyen üzletben kisegítői vagy pénztárnoknői állást keres. Cim a kiadóban. 5217

ELADÓ

LAKÓHAZ fél hold teleppel eladó. Noviszd, Dravszka utca 5. szám. 5134

A STRAND-UT 48 számú ház vendéglővé eladó. Érdeklődni ugyanott, Noviszd. 5184

KAMENICA közelében nagyon szépen fekvő, egészséges helyen 1 1/4 hold üres föld olcsón eladó. Felvilágosítás: Kollá, Noviszd, K'zsácsi utca 33. 5220

JÓL BEVEZETETT vendéglő leltárral együtt azonnal eladó. Érdeklődni a »Mileta« vendéglő tulajdonosánál, Noviszd. 5223

EGY HOLD telep eladó a Bácska ucca végén, közel a Putaki műúthoz. Érdeklődni Baranyi Károlynál, Noviszd, Nikole Teszle ucca 24. 5199

HÁZTELEK 15 m. utcai fronttal, elől a Szuboticska utcánál, Lesnikova utca 4 sz. alatt eladó. Ugyanott 15.000 drb. új téglá eladó. Bővebbet Hacker cukrásznál, Noviszd, Kralja Aleksandra 7. 5129

FÜSZERÜZLET, jól bevezetett, eladó. Bojanics Zsiván, Noviszd, Petra Zrinyszkog 2. 5219

HÁZ két utcai fronttal Noviszd központjában, a Lukijana Musickog és Arhimandrita Rajicsa uccák sarkán jól bevezetett, több éve fennálló fűszerüzlettel 35.000 dinár értékű lakbérrel eladó. Büffé-helyiség is van. Bővebbet: Balasics háztulajdonosnál, Noviszd, Arhimandrita Rajicsa 9. 5218

ELADÓ EGY FORD »Aifel« márkájú autó generáljavitva. Érdeklődni Noviszd, Kralja Petra I. 7., az udvarban balra. 5233

NEGYED HOLD telep eladó. Noviszd, Sztanoje Glavasa 80. 5225

KIADÓ

KIADÓ 1 szoba, konyha, előszoba 200 dinárért havonta. Érdeklődni: telefon 71—69. 5128

KIADÓ október 1-ére: 3 szoba, lakható előszoba, fürdőszoba, konyha, spájz és mellékhelyiségekből álló lakás. Központi fűtés, hideg és meleg víz, gázrezsó, (a házban ivóvíz van). Wagner, Noviszd, Musicka ul. 20. 5224

KÉT AGYAS butorozott szoba, fürdőszobával kiadó. Sztreljacska 3. 5185

KERESLET

FELSZOLGALÓNÓT délelőttre felvesz jobb család. Jelentkezni 14—16 óra között: Ing. Tr.palo, Noviszd, Nikole Teszle u. 12. 5185

CSERÉPKÁLYHA-FORMÁZÓKAT állandó munkára felvesz. Ökrész Sándor cserépkályhás, Noviszd, Kr. Petra II. 38. 4963

ÖNÁLLÓ címfestőt felvesznek azonnal, állandó munkára. Jelentkezni: Privatni Savez, Noviszd, Kralja Petra II. 13. 5203

UTAZÓT a játékaru szakmából keresek. Mel'ek'kk, provizióra. »Beba«, Bogojevo. 5214

KÜLÖNFELE

ELVÁLLALOK feltétlenül jó családból való gimnazista kislányt Noviszd, teljes ellátásra. Inkább az alsóbb osztályokból, ki elsőrendű ellátásra és gondos felügyeletre. (esetleg kísérésre is) reflektál. Zongora. Fürdőszoba. Cim a kiadóban. 4826

SÜLYOK fest, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrretülők, bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszd, Postanszka 14. 7045

DIÁKOT VAGY DIÁKLÁNYT teljes ellátásra, fürdőszobás lakásban, vállal uricsalád Noviszd központjában. Cim a kiadóban. 4504

LEANYOKAT Szubotican német tanárnő családi otthonába elfogad tanulmányi felügyelet németnyelv tanítás. Ellátás természetben is fizethető. Agoston, I. Szkadarszka ul. 6. 808

ISKOLA TÁSKÁERT jöjjön hozzám! Javitást is végzek. — Araim olcsók. **PREVEDEN,** Kr. Petra II. 20 (Burmán-ház). 4953

DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban és kereskedésekben. **APOTEKA KÜCHLER, VRSAC.** 2474

Modernül alakítva, meg-nagvobbítva és berendezve **ELITE KÁVÉHÁZ. BÁR** Elsejétől ide ve új variéteprezum és új zene, a kávéházban, mint a bárban is szemben a Főpostával.

„ORNIG“ a legújabb nyomtatvány sokszorosító gép

Egyszerre készít 6 színű nyomtatványt, grafikont, rajzot, hangjegyet stb. Kezelése egyszerű, mert matrica és festék nélkül úgy a sablon, mint másolatok részére a legközönségesebb papír is felhasználható, mégis tiszta és gazdaságos. — Vételkényszer nélkül bemutatja „PRECIZ“, Mihajlo Vesligaj, Noviszd, Kralja Petra I 27 (udvar) Telefon 26 59

Mestervizsgáknál nélkülözhetetlen!

Különösen a magyar-ajkuaknál, mert minden szakkifejezést az államnyelven is feltüntet a **KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK ISMERETTÁRA ÉS MESTERVIZSGÁK KÉZIKÖNYVE.** Küldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala 50 dinár előzetes beküldése ellenében.

PAPI HÁZBAN, közvetlenül a tenger partján, papok, esetleg világi urak is, kaphatnak lakást nap 10 dinárért személyenként. Magyarul is beszélünk. Középen olcsó és jó vendéglők. Cim a kiadóhivatalban. 4698

BORBÉLYOK, szabók figyelmébe! Borotvák, ollók szakszerű élesítését végzi **GUBÁNYI** műköszörüs műhelye. Szubotica, Krupcezeviceva ul. 4. 814

Pilisszirozítást nem kell Zágrebba vagy Beogradba küldeni

Sugar PLISSZÉT (Plissée du Soleil) készíti a legolcsóbb áron **Kuća Ruč ih Radova** (azelőtt BUN) Noviszd, Kr. Petra II 7 **Üzletvezető: Kaufmann Emil**

FIAT **DKW WANDERER** **AUDI-HORCH** **PIRELLI-AUTOGUMI** **AUGUST KUTALEK-NOVISZAD** **KRALJA PETRA II. 66-88 TELEFON 31-00** **WARTA ACCUMULATOR WAIWOLIN AUTO-OLAJ** **ÁLLANDÓ NAGY DRÁKA-ÚJ ÉS HASZNÁLT AUTOKBAN**

Órák Ékszer legolcsóbb beszerzés **JUVELIER CAJKAS** SZUBOTICA, Karagyorgyev trg 5. Régi aranyért legfőbbet fizet

Tűzhelyek és kályhák zománcozott valamint fekete kivitelben nagy választékban **Horváth és Pristay** vaskereskedésében Noviszd, Kr. Petra II. 54. Telefon 24-82

Reggeli Ujság **Üredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal:** **Noviszd, Kr. Petra II. (Futoski put) 50** **Telefon: 21—37, ójfel 20—58** **Felelős kiadó: Andreo Deseč** **A Hirdetési díjak részletei: Előzetes Ferenc** **Preplata — Előfizetés:** **Egy óra 28 — dinár** (kihordó útján 30 din.) **Három óra 80 — dinár** (kihordó útján 86 din.) **Félévre 160 — dinár** (kihordó útján 172 din.) **Uzlati svakodnevo Megjelenik naponta** **Post.čekovni račun — Postacselekszám: Beograd, 59 754, Zagreb, 46.692**